

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDIS - APRIL 26, 1988

Nr. 81

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„Aušra“, Nr. 40 (80)

Tėsinys - pradžia Nr. 34.
Pabaiga

Keturiasdešimt metų

(1904-1944)

Tomas Žemaitis

Viešojo periodinė spauda

Dienraščio „I Laisvę“ pirmas nr. išėjo 1941.VI.25 Kaunas. Pirmosiomis karo dienomis Vilniuje pasirodė ir dienraštis „Naujoji Lietuva“, kuris ėjo iki 1944 m. birželio pabaigos. „I Laisvę“ buvo uždarytas 1942.XII.31 (netiko cenzūrai), tuomet B. Daunorai davė leidimą leisti dienraštį „Ateitį“. 1941 m. pabaigoje Lietuvoje ėjo 5 savaitraščiai: „Tėvynė“ Šiauliuose (vėliau „Tėvynė“ pagal cenzūros reikalavimą buvo pakeista į „Tėviškę“ ir ėjo iki okupacijos galo), „Išlaisvintas Panevėžys“ (vėliau viręs „Panevėžio Balsu“), „Naujoji Gdynė“ Marijampolėje, „Naujosios Biržų Žinios“ (vėliau „Biržų Žinios“) ir „Ūkininko Patarėjas“ (leido Žemės ūkio Rūmai Kaune). Vėliau pasirodė Telšiuose savaitraštis „Žemaičių Žemė“. Laikraščiams buvo uždėta griežta cenzūra, bet provincijoje vokiečių įtaka buvo silpnėję, apygardų komisariatai mažiau ideologiją rūpinosi, ir

pro juos lengviau galėjo praeiti lietuviškos minties straipsniai provincijos savaitraščiuose. 1941 m. gale pradėjo eiti dvisavaitinis vaikų žurnalas „Žiburėlis“, ėjęs nepriklausomos Lietuvos laikais, o 1940-41 m. uždarytas. Be „Ūkininko Patarėjo“ vėliau dar ėjo dvimėnesinis „Žemės Ūkis“ ir savaitraštis „Naujoji Sodyba“. Kariams buvo leidžiamas „Karys“. Dar ėjo populiarius žurnalus visiems „Savaitė“. Policijai nuo 1943 m. lapkričio mėn. atgaivinta „Policija“. 1943 m. gale po 3 metų pertraukos pasirodė „Mūsų Girtos“, tų pat metų gale pradėta leisti „Technika“. Dar ėjo: profsąjungų organas „Dirbantieji“, „Lietuvių Savivaldos Administracijos Žinios“, „Savitarpinės Pagalbos Žinios“ - neperiodinis biuletenis, kurį leido savitarpinė Pagalba - šelpimo organizacija, veikusi 1941-44 m. vietoje uždaryto Raudonojo Kryžiaus. (Bus daugiau)

Taikos Karalienės bažnyčia sugrąžinama liepos 1 d.

Roma. - Vakarų spauda atkreipia dėmesį į spaudos agentūrų paskelbtą informaciją, kad Klaipėdos Taikos karalienės bažnyčia liepos pirmą dieną bus atiduota tikintiesiems, nelaukiant jos pertvarkymo iš koncertų salės į šventovę darbų užbaigimo. Laikraščiai pažymi, jog apie bažnyčios sugrąžinimą šių metų liepos mėnesį vienai Vilniuje apsilankiusiai Vakarų delegacijai pranešė Religijų reikalų tarybos įgaliotinis pavaduotojas Juozėnas.

Primena bažnyčios istoriją

Užsienio spaudos agentūros, informuodamos apie Juozėno pranešimą, primena, kad šventovė tikintųjų lėšomis buvo pastatyta 1961 m., bet tais pačiais metais, dar prieš jos atidarymą, Chruščiovo įsakymu, su šalia esančiais pastatais buvo konfiskuota ir paversta koncertų sale. Tai giliai įskaudino ne tik Klaipėdos, bet ir visos Lietuvos tikintuosius, kurie nuo to laiko nesuskaitomus kartus kreipėsi į įvairias sovietines valdžios institucijas, prašydami, kad bažnyčia būtų sugrąžinta katalikams. Vien 1979 m. po tokiu pareiškimu pasirašė apie 150 tūkstančių tikinčiųjų. Po kitais prašymais pasirašė po keliasdešimt tūkstančių

asmenų. Visi pareiškimai liko neišskausyti. Tik pagaliau praėjusių metų vasarą „Tasso“ agentūra pranešė, kad Klaipėdos bažnyčia bus atiduota tikintiesiems.

Vilniaus katedra dar nesugrąžinta

Laikraščiai taip pat primena ir kitas ateistinės valdžios Lietuvoje konfiskuotąsias bažnyčias, kurias katalikai tikisi atgauti, turėdami vilties, kad plačiai žodžiais skelbiama persitvarkymo dviosioje ateistinė valdžia labiau atsižvelgs į tikinčiųjų jausmus ir į jų teisėtus reikalavimus. Pasaulio agentūros pastebi, kad Lietuvoje yra dar nemažai ir kitų valdžios konfiskuotų bažnyčių, kurių sugrąžinimo tikintieji nekantriai laukia, ypač Vilniaus katedros, tautinės šventovės, kuri prieš 600 metų statyta Vytauto Didžiojo įsakymu, buvo komunistų išniekinta, ir dar dabar nesugrąžinta Lietuvos tikintiesiems.

- Washingtono prez. Reaganas su žmona Nancy buvo ligoninėje sveikatos patikrinimui. Po to jie savaitgalį praleido Camp David viloje.

- Londone pranešama, jog moteris, vaikščiodama pagal vandenyną Scotlande, rado pametus slaptus dokumentus apie Amerikos povandeninius laivus. Dokumentai buvo perduoti vietiniam laikraščiui ir sužinota, kad jie buvo labai svarbūs.

- Bethany mieste, W.V., 30 metų valetas to miesto kolegijos grindis ir prižiūrėjęs jos švarą, mirdamas paliko tai pačiai kolegijai milijoną dolerių iš savo sutaupų. Lawrence Hummel buvo 82 m. amžiaus.

Sabonis Amerikoje

Atlanta. Garsusis Kauno „Žalgiris“ krepšinio komandos žaidikas Arvydas Sabonis ir jo gydytojas dr. K. Vitkus atvyko į JAV-es. Portlando „Balters“ profesionalų krepšinio klubo atstovai ir medicinos specialistai šiuo metu svarsto jo gydymo procedūras ir ateitį. Plačiau šio penktadienio sporto skyriuje.

Viceprezidentas George Bush aplankė viešąją mokyklą New Yorko Harlemo srityje prieš pirminius rinkimus New Yorko valstijoje, kur mokiniai sutiko viceprezidentą su nemeluotu džiazmu.

Demokratų valdymosi problemos

Washingtonas. - Gubernatorius Michael Dukakis artėja prie laimėjimo būti demokratų kandidatu į prezidentus be didelių pažadų. Jis dar nėra pasisakęs pagrindiniais klausimais, kaip kad būdavo prezidentiniuose rinkimuose praityje. Tai neįprasta Demokratų partijos istorijoje. Jei rinkimai būtų šiandien, M. Dukakis turėtų rungtis su viceprezidentu G. Bush, mano dauguma demokratų ir respublikonų.

Bet gub. Dukakui atsivėrė nauja problema, sunki ir labai komplikuota: kaip nugalėti pastorių Jesse Jackson ir naujus balsuotojus padaryti savo draugais ir kartu kaip būti geruose santykiuose su demokratams konservatoriais, ypač pietuose.

Meksikiečių balsai

Jis turi rimtą pagrindą bijoti dar būsimųjų pirminių rinkimų. Didžiausias pavojus glūdi Kalifornijos valstijoje. Ten daug meksikiečių, ir nors Dukakis laisvai kalba ispaniškai, tačiau Jacksonas jų tarpe turi didelį pritarimą. Politiniai komentatoriai mano, kad Jacksonas sutiks būti viceprezidentiniu kandidatu, jei jis bus paprašytas. Jei ne, tai jis vistiek darys daug įtakos Demokratų konvencijoje. Šį kartą demokratams teks išspręsti nelengvą uždavinį: kas bus kandidato partneris - kandidatas į viceprezidento postą.

Kaip respublikonų politikas Roger Stone sako, Dukakis iki šiol išvengė jautraus mokesčių kelimo klausimo, bet jis ir nepasakė, kad tų mokesčių nekels. Bet tuo pačiu Dukakis labai optimistiškai kalba, kad ekonomija klėsės. Jo išsireiškimas „geri darbai su gerais atlyginimais“ maseje randa daug pritarimo. Dar daugiau, jis randa puiką draugystę su įvairiomis liberalų grupėmis - darbininkais, moterų organizacijomis ir protestuotojais prieš branduolinę Amerikos programą. Ir nieko joms nepažada. Tuo būdu išvengia atsidurti toli kairėje, rašo New York Times, komentuodamas New Yorko pirminius balsavimus.

Be patyrimo užsienio politikoje

Respublikonai kitaip galvoja. Lee Atwater, Busho rinkimų vedimo menedžeris, mano, kad bus lengva jį nugalėti, panašiai kaip Water Mondale. „Jis yra tipiškas Naujojo Sanderio, šiaurės rytų Kennedžio tipo liberalas ir nuo to jis negali išsisukti, ypač pietuose“, pasakė Atwater. Respublikonai laiko Dukakį labai panašiu į McGovern, kuris norėjo būti prezidentu. Jis visai neturi patyrimo užsienio politikoje ir norėtų sumažinti lėšas kariuomenės apsigynimo reikalams. Atwater sako, kaip kad New York Times rašo, kad Dukakis yra užsienio politikoje labai panašus į Carterio politikai. Pavyzdžiui, jis nežinojo ką pasakyti New Yorko pirminiuose rinkimuose apie prezidento nutarimą panaudoti apsigynimo jėgą Persų įlankos įvykiuose prieš savaitę.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

Viceprezidento nominacija

Demokratų konvencijoje Jacksonas turės daug delegatų ir jie galės veikti savo norima kryptimi, o ypač nustatant partijos veikimo gaires vadinamoje platformoje. Jei Jacksonas norės, jis galės greitai Dukakui padaryti daug žalos. „Bet tas, kas turi 1,200 delegatų konvencijoje, gali ją pakreipti savo kryptimi“, sako E. Donilon, kuris organizavo Mondale platformą 1984 m. Didžiausias Dukakio galvosūkis bus viceprezidento nominavimas. Jau yra ženklų, kad Jacksonas galbūt sutiktų būti tame poste, tačiau demokratų vadai sako, kad Dukakui nėra reikalingas Jacksonas, bet konservatyvūs pietiečiai. Demokratų Atstovų rūmų komiteto pirmininkas Arkansas kongresmenas Beryl Anthony, Jr. organizuoja balsus už senatorių Sam Nunn iš Georgijos. Šiuo atveju būsimas geriau išbalsuotos jėgos.

Kaip gub. Dukakis tvarkys ryšius su Jacksonu ir sugebės apjungti visus Demokratų partijos sluoksnius, tas ir parodys Dukakio visus sugebėjimus vadovauti. Nuo to priklausys ir krašto valdymas.

kaip Water Mondale. „Jis yra tipiškas Naujojo Sanderio, šiaurės rytų Kennedžio tipo liberalas ir nuo to jis negali išsisukti, ypač pietuose“, pasakė Atwater. Respublikonai laiko Dukakį labai panašiu į McGovern, kuris norėjo būti prezidentu. Jis visai neturi patyrimo užsienio politikoje ir norėtų sumažinti lėšas kariuomenės apsigynimo reikalams. Atwater sako, kaip kad New York Times rašo, kad Dukakis yra užsienio politikoje labai panašus į Carterio politikai. Pavyzdžiui, jis nežinojo ką pasakyti New Yorko pirminiuose rinkimuose apie prezidento nutarimą panaudoti apsigynimo jėgą Persų įlankos įvykiuose prieš savaitę.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

Bet New Yorko reporteriams ir redaktoriams Dukakis betgi pasakė, jog, jei Sovietai padarytų invaziją į Vakarų Europą, jis neatsisakytų panaudoti tuo atveju branduolinius ginklus. Šis išsireiškimas padėjo jam laimėti, mano respublikonai, ir yra gudrus politinis ėjimas.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

- Vilniuje įvyko mokyklų jaunųjų literatų sąskrydis. Jie su savo mokytojais dalyvavo poezijos, prozos, literatūros kritikos, publicistikos, vertimų, kalbos ir tautosakos darbų aptarmuose.

- Lietuvoje plačiai kalbama apie ekologinę situaciją. Žmonės yra susirūpinę žemės, vandens ir oro teršimu, kuris vyksta dėl pasenusių technologijos priemonių. Susirūpinimą tenkelia, kad chemikalai kai kuriuose maisto produktuose viršija leidžiamas normas 60 ar 70 kartų.

- Aukščiausiojo teismo pirmininku komunistai Lietuvoje turi J. Misiūną. Teisingumo ministeriu yra P. Kūris, o vyriausio prokuroru L. Sabutis.

- Kaune dramos teatre buvo pastatyta drama apie Vydną „Amžinasis keleivis“. Dramoje vaizduojamas vienas niūriausių Vydnų gyvenimo momentų - jo ikalinimas Tilžės kalėjime. Pagrindinius vaidmenis atliko P. Venslovas, R. Staliliūnaitė, A. Brazulis ir L. Zeltis. Dramos režisierius buvo J. Ivanauskas. Muziką pritaikė M. Urbaitis, scenografas V. Lingys, o kostiumų dailininkė G. Lingienė.

- Šiauliuose įvyko kino saviveiklininkų festivalis, kuriame pirmąją vietą laimėjo R. Brazulis su savo spalvotu dokumentiniu filmu „Rasos šventė“.

- Konservatorijos salėje, Vilniuje, būgnininkas Liutauras Balčiūnas surengė koncertą mušamaisiais instrumentais: timpanais, marimba, ksilorimba ir ksilofonu. Jis - tikras šių muzikos instrumentų virtuozas. Koncerte atliko Bacho, Artimo, Sairono, Tomžio ir Listo kūrinys.

- „Tiesos“ laikraštis praneša, jog neseniai Lietuvoje lankėsi kanadietė Audra Kairienė, kuri yra kelionių biuro savininkė. Ji Lietuvos kultūros fondui įteikė 500 rublių, kad jie būtų paskirti Vilniaus pilies atstatymui.

- Kauno Čiurlionio dailės muziejus gavo dovaną iš Lenkijos lietuvių sena pianiną „Spohagel“, kuriuo skambino kompozitorius ir dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Šis muzikos instrumentas priklausė artimam šeimos bičiuliui gydytojui Juozui Markevičiui, bet juo daug metų skambino Čiurlionis, tuo metu studijavęs Varšuvos konservatorijoje.

Žmogaus teisės - kliūtys susitarimui

Tegu amerikiečiai negyvena iliuzijomis

Maskva. - Kai Valstybės sekretorius George Shultzas susitiko Kremliuje praėjusią savaitę su Michailu Gorbačiovu, tai jis apkaltino prezidentą Reaganą rizikuojant sugriauti amerikiečių - sovietų ryšius, nes jo priešiški pasakymai vedą tikiai prie susikirtimo. Panašiai rašė ir „Tasso“ agentūra, pranešdama apie vizitą.

Gorbačiovo griežtos pastabos Shultzui, yra jo atsakymas į prezidento paskutiniu metu vedamą Sovietų kritiką - jie vis dar varžo žmonių teises. Gorbačioviui nepatinka, kad tai rišama su užsienio politika. Prezidentas nori susitarti, kad būtų pažabotas ginklavimasis ilgųjų distancijų ginklais, bet tuo patiu metu jis kritikuoja Sovietų Sąjungą už emigracijos varžymą ir nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus.

Tegu amerikiečiai taip negalvoja

Pareikšdamas priekaištą amerikiečių nusistatymui žmogaus teisių atžvilgiu, Gorbačiovas pasakė, jog iki šiol jie turėjo kantrybės ir laikėsi, tačiau, jei to nebūtų darę, būtų galėję daugeliu atvejų netylėti, bet jei tokia atmosfera bus ir toliau tęsiama, tai nebus galima išspręsti jokių problemų.

Gorbačiovas taip pat išpėjo amerikiečius, kad per daug kalba apie Sovietų vyriausybės nestabilumą. Čia, kaip Vakarų žurnalistai mano, jis turėjo mintyje Vakaruose plačiai aprašytus nesuderinimus tarp jo ir Ligaciovio. Jis sako, jog amerikiečiai turi išmesti iš galvos „iliuzijas“, kad Sovietų vadai padarys amerikiečiams nuolaidų derybose dėl to, kad „dabartinė Sovietų vadovybė nėra tvirta, pastovi ir, kad jai reikia sėkmės užsienio politikoje“. Iš tos amerikiečių galvosenos Gorbačiovas tik pasijuokė.

Griežtesnė linija

Gi paskutiniu metu Washingtono politikai speku-

Mirtis Demjanjukui

Jeruzalė. - Pasaulio žinių agentūros pirmadienio rytą pranešė, kad Izraelio teismas Jonui Demjanjukui paskyrė mirties bausmę.

Kadangi Izraelyje nėra prisiekusių teisėjų - jury, tai teismo teisėjai įrodo faktus. Vyr. teisėjas Dove Levin pažymėjo, kad teismo pareiga buvo išsklaidyti 45 metus trukusias „migas“, kas yra tikrasis Ivanas Žiaurusis, „mes žinome savo teisinę ir istorinę atsakomybę“. Treblinkos liudininkų liudijimai buvo priimti, asmens dokumentai pripažinti tikrais, kurie buvo gauti iš Sovietų Sąjungos ir jo „alibi“ klausimas, kad tuo metu jis buvo kitoje vietoje, atmestas.

Demjanjuko advokatai įteikė apeliaciją Izraelio Vyriausiam teismui, kuris per 45 dienas privalo paskelbti savo sprendimą.

- Maskvoje vėl slaptoji milicija suėmė 35 žmogaus teisių kovotojus.

liavo, kad Gorbačioviui reikalingas pasisekimas nusiginklavimo derybose, kad tuo būdu jis galėtų sustiprinti savo poziciją krašte. Gorbačiovo pastabos, kai liko tik mėnuo iki sutartos viršūnių konferencijos, šis griežtas pasisakymas, pareikštas viešai, yra tam, kad ji žinotų ne tik amerikiečiai, bet ir patys sovietai. O „Tassas“ sako, jog Gorbačiovas baigė pasitarimą su Shultzu daugiau optimistine kryptimi, kad bus pasiekta gerų rezultatų ir, kad „Amerikos prezidentas bus priimtas taip, kad būtų verta turėti ryšius tarp dviejų garbingų tautų“.

Pasitarimai be pažangos

„Tassas“ apie tai rašė, kai Valstybės sekr. Shultzas baigė dviejų dienų pasitarimus be jokio progreso susitarti tolimųjų distancijų raketų sumažinimo reikalu. Valstybės departamentas pasakė, kad šio vizito nekommentuos.

Bet Sovietai pasitarimą su Shultzu paskelbė tuoj pat viešai, Gorbačiovo žodžiais apgindami savo interesus. Praėjusiais metais amerikiečiai buvo nustebinti, kai Sovietai detalai paskelbė Shultzui ir Gorbačiovo pasitarimą ir tai vėliau pasirodė teisinga. Abi pusės negalėjo priėti prie susitarimo, kokie strateginio apsigynimo bandymai yra leistini, šalia kitų priebranduolinių raketų bandymų.

Amerikiečių siūlymas

Amerikiečiai įteikė naują pasiūlymą kaip skirtingai laikyti ir suprasti branduolinius ginklus ir konvencionalinius ginklus. Pagal tą planą, visos ilgųjų distancijų laivyno raketos turi priklausyti branduolinei sistemai. Į šią kategoriją neįeina konvencionalinės branduolinės raketos, taip pat sudaro kita pasitarimų bazė. Abi pusės šių komplikuočių klausimų nėra išsprendusios, nors pažangos yra cheminių ginklų kontrolėje. Nemanoma, kad būtų susitarta iki viršūnių konferencijos.

Be to, rusai atmetė Amerikos reikalavimą, kad Maskva paskelbtų ginklų embargo prieš Iraną.

Afganistano reikalu buvo pranešta, jog Maskva svarsto nutraukti ginklų siuntimą Kabulo režimui. Užsienio reikalų ministeris Shevardnadze pasakė, kad jiems daugiau ginklų neišsiųs. Gorbačiovas, žurnalistams ir fotografams dalyvaujant Katerinos salėje kartu su Shultzu, pasakė, kad šį kartą nėra padaryta pažangos nusiginklavimo klausimuose.

KALENDORIUS

Balandžio 26 d.: Anakletas ir Marcellinas, Rimgaudas, Vilnė, Kaributas.

Balandžio 27 d.: Kastoras, Aušrelė, Zita, Gotautas.

ORAS

Saulė teka 5:56, leidžiasi 7:42. Temperatūra dieną 53 l., naktį 41 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

CHOLESTEROLIO GAUSUMAS – ŠIRDIES MENKUMAS (25)

Pažinkime savos širdies prieštą, tada su juo dorotis bus lengviau.

Mediciniška širdies reikalų tiesa

Visi girdėjome, skaitėme apie normalaus kiekio cholesterolio (130 mg%) naudą žmogaus nervams, celėms, hormonams ir kitiems galams. Tą girdėdami tūlas gali klaidingai pagalvoti: jei cholesterolio mažas kiekis yra naudingas, tai didelė jo gausa gali būti dar naudingesnė, todėl nereikia per daug rūpintis cholesterolio perviršiumi.

Deja, taip nėra ir negalima taip apie cholesterolį galvoti. Juk, ir vanduo yra žmogaus gyvenimui būtinas, bet jo perviršis žmogų prigrdo. Taip yra ir su cholesterolio perviršiumi.

Cholesterolio perviršį kepenys pagamina iš suvalgytų gyvulinių riebalų

Todėl ne negalvokime, kad reikia būtinai valgyti naudingo kūnui cholesterolio. Bet vis randasi tokių mūšikių, kurie tvirtina, kad gausus kiekis cholesterolio kraujyje gerai veikia mūsų nervams, celėms ir hormonams.

Tikrumoje taip nėra. Visai kitur yra tiesa cholesterolio reikale. Kiekvienas žmogus, kaip žmogus bevalgytumas, turi šiek tiek tokių medžiagų, iš kurių žmogaus kepenys pagamina kūnui reikalingą cholesterolio kiekį. Už tai ne vienam nereikia rūpintis, kad nepitrūktų kūnui cholesterolio.

Cholesterolis yra riebalinė medžiaga. Jis žmogaus kraujyje atsiranda dvejopu keliu. 1. Su maistu, kuriame gausu cholesterolio, kai trynys, mėsa, gyvi vėdiniai organai, dešros ar dešrelės. 2. Valgant gyvulinius riebalus, kaip sviestą, grietinę, taukus, lašinius ir augalinį palmių ar kokoso aliejų. Iš jų kepenys gamina ne tik reikiamą ar normalų cholesterolio kiekį, bet ir jo perviršį, kai gauna gausiai tokios žaliavos.

Koks yra normalus cholesterolio kiekis kraujyje?

Visokius skaičius įvairiose vietose skaitome ir girdime apie cholesterolio normalumą kraujyje. Lietuviai, norintieji kuo geriausiai dorotis su skleroze, turėtų savo kraujyje cholesterolio normą laikyti 150-130

mg% ar dar mažiau. Taip! Nors dažnai kur rasite jo normą žemiau 200 mg%. Tai lietuviškos, ilgiausiai lietuvių krūtinėje plakti pageidaujamos širdies pageidavimas! Tikras lietuvis tokią pageidavimą vykdyti privalėdamas, turi nešerti savo kepenų cholesteroliniu maistu ir gyvuliniais riebalais, nors iki šiol ir pasigardžiuodamas jas šerė pilnomis rezginėmis.

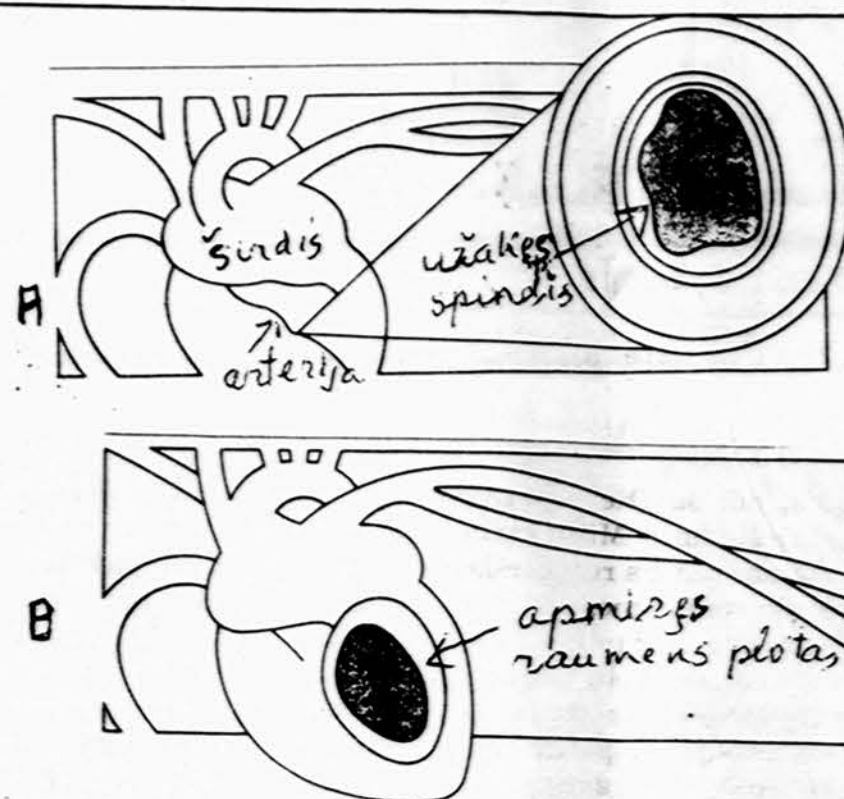
Tokiems savo kepenų šerėms, tokiems savo širdžių žudikams dabar yra pats laikas su šiuo pavasariu sužydėti gera širdies sveikata, apsaugojant savo širdį nuo sklerozės, aišku, ir nuo perankstyvos tylios ar skausmingos atakos.

Nė sakyti nereikia – aišku, kaip sunku yra keisti vagą senam jauniui: įpratėlis į dešras, kiaušieną, taukus, trynius, grietinę... tiesiog kalnus turi nurvesti, kad bent dalelę savo nesveiko įpročio pakeistų sveikesniu ir tuomi savo širdžiai tikrai lietuviškai pasitarnautų. O šia prasme tarnauti savai širdžiai ar netarnauti jai yra tas pats, kad jos laikrodį laiku užsukti, ar leisti jai sustoti plakus, liautis toliau lietuviui tarnauti.

Mat, iš maisto kūne atsiradusio cholesterolio perviršis (dabar viešai laikomas virš 180 mg%, o šio skryžiaus patarimu – virš 130), kaip jau kai kurie mūšikai žino, yra žalingas širdies sveikatai, nes priskirtina širdies raumenis maitinančias arterijas. O raumenys negavę maisto (deguonies – „oxygen“, mineralų ir kitų maisto medžiagų) sunyksta. Raumenų plotas negavęs „maisto“ apmiršta ir tai vadinasi širdies ataka. Ta raumenų dalis daugiau nebeveikia – širdis netenka dalies jėgos.

Smegenyse panašiai priskirtus arterijoms, gaunasi kūno vienos pusės paralyžius arba stropas. O inkstuose ir kitose kūno vietose cholesterolio užkuras arterijoms, gaunasi atitinkami negėrumai.

Kaip beveik visi amerikiečiai, taip juos seką mūšikai neapsieina namuose, svečiuose, gedulinguose užkandžiuose bei parengimuose be gausaus kiekio cholesterolio ir gyvulinių riebalų. Jie jų trokšte trokšta, už tai ir būna taip vaisingami. Šeiminkams lengva tokius valgius pagaminti: tik papjaustyk dešros, paduok kavos ir širdžiai nuodai, o gomuriui pasitenkinimas paruoštas.

(A) Kai cholesterolinis maistas ir gyvuliniai riebalai gausus valgis priskirtina širdies raumenų dalį aprūpinančios kraujų arterijos spindį, tada (B) dalis širdies raumens sunyksta – netenka pajėgumo: gaunasi širdies ataka. Ji gali būti pas pensininkus net 75% neįtampa: toks ima skūstis silpnumu, kvapo trūkumu, bet ne skausmu.

Visa amerikiečių visuomenės dauguma, neišskiriant ir lietuvių bendruomenių, miršta dėl to, kad gomuriui pataikauja – dėl maisto gausaus cholesterolio, nežiūrint, kad taip elgiantis esti tyliai žudoma širdis staigia mirtimi „nesirgus“ (nograles smertis, tokiais atvejais žmonės kalbėdavo).

Tik pažvelkime į kepyklų-mėsinų langus ir matysime visame gražume išrikiuotus širdies nuodus: baltuotus jautienos ar kiaušienos gabalus, cholesterolį ir gyvulinius riebalus bei trynius pavidale kepsnių, dešrų, dešrelių ir baltu cukrum pertekusius skanėtais vadinamus niekus.

Nemažiau tokiais širdies arterijoms mirtiniais nuodais puošiasi ir mūsų valgomąjį bei parengiamąjį užsąkyti stalai. Graudu žiūrėti, kaip tokius širdies nuodus (dešras, gabalus riebios mėsos) mūsų pensininkai, perkasi, kartais saujoję laikinai cigara laikydami, nes maisto patalpos dabar neleidžiama rūkyti.

O ten vienas įstaigos savininkas mini gimtadienį ir ji sveikinius vaišina tortu: ne vaisiniu, bet pilnu cholesterolio. Net po širdies operacijos mūšikai neatlaiko pagundos: kerta pasigardžiuodami cholesterolį, net jų žandai pučiasi, o širdis, žinoma, traukte traukiasi.

Dvejopas širdies žalojimas

Gerai atsiminkime, kad širdžiai blogis nesibaigia vien cholesterolio (trynių, vėdinų, organų, mėsų) valgytu. Čia širdžiai blogi pagausina naudojimas gyvulinių riebalų („saturated fats“), kaip sviestas, lašiniai, taukai, grietinė, riebios mėsos, nes iš tokių kepenims suteiktos žaliavos pagamina širdžiai pavojingą cholesterolio perviršį.

Taip lietuvis ir riebia savo kraują dvejopu būdu: valgydamas cholesteroliu gausų maistą ir naudodamas gyvulinius riebalus. Priešingai yra valgant sveiką maistą (ir skanų), nenaudojant cholesterolio ir gyvulinių riebalų: sakykim, valgant augalinius aliejus (išskyrus palmių ir kokoso yra net mažinamas cholesterolio perviršis kraujyje).

Atskuba gerokai aptukusi greitos pagalbos pageidaujanti lietuvių pas gydytoją, prašydama patarimo dėl skaudamos kojos. Ji žinanti, kad jos cholesterolis labai aukštas – 375, bet ji viską daranti jo sumažinimui, net su daktaro X žinia vaistus naudojanti ir valganti viščiukus. Jie jai jau per pakaušį lenda: anūkeliai rėktė rėkia, kad užščiukai ir viščiukai kasdien... tikrai jau baisus esąs jai toks valgis. Ji naudojanti tik 1% pieną.

Jai išaiškinta, kad ji dažanti degantį namo langines: ji nesigydanti maistu reikiama ir

gydanti maistu reikiama ir atsakančiu kiekiu vaisto reikiama nuo mirtino stovio, o dejuojanti dėl tokio nesitvarkymo pasekmės – kojos gėlos. Ji turinti grįžti į tikros sveikatos kelią ir naudoti visoje pilnumoje jau anksčiau šiame skyriuje paskelbtą ALVUDO dietą, apsieidama be vištienos (tamsios, be odos vištienos 6 uncijos turi 156 mg cholesterolio) ir be 1% pieno (jo puodelis turi apie 8 mg cholesterolio), geriant tik nugriebtąjį („skim“).

Arba vėl – vyras grįžęs iš P. parengimo skundžiasi, kad ten maistas buvęs ne jam, savo širdį nuo sklerozės saugojančiam: supjaustyti bologna dešros gabalai (ji kimšta prikimšta cholesteroliu), kava...

LIETUVIAI FLORIDOJE

Juno Beach, Fla.

GRAŽI BALFO GEGUŽINĖ

Balandžio 9 d. Balfio 141 skyriaus valdyba surengė gražią gegužinę. Esant gražiam orui, dalyvavo vietiniai ir iš toli atvykę lietuviai. Buvo atvykęs iš Chicago Balfio centro valdybos pirm. Maria Rudienė su marčia Vida ir jos dukrele. Buvo skanus lietuviški pietūs. Alodona ir Vytas Biliūnai iškepė kugelį, visus pyragus ir labai skanią juodą duoną, kaip savo auką Balfui. Veikė baras, kuriam vadovavo Alfonsas Pilpavičius. Roma Mildaziene pravedė gausią fantais loteriją. Tiek daug buvo fantų, kad jų aukotojų neįmanoma čia išvardinti. Atsiprašome.

Sol. Ona Jameikienė ir šiais metais parūpino iš vietinės valdžios leidimą veltui naudotis šia gražia gamtos vieta. Dėkų visų aukų valdyba yra gavus gražaus pelno. (Sąskaitos galutinai dar nesuvestos).

Ir šiemet metams valdyba yra pasilikus ta pati: pirm. Halina Žitkienė, vicepirm. Jonas Mildazi, sekr. Albina Pilpavičienė, izd. Algis Augūnas ir valdybos narė Gražina Petrušienė.

Ši darbščioji valdyba neseniai yra pravedus Balfio vėjų ir gavusi aukų 1320 dol., kurie pasiūsti centro valdybai. Lake Worth apylinkėje aukas rinko ilgametis Balfio darbuotojas Jonas Štaras.

TRUMPAI

Kovo 26 d. LB Palm Beach apylinkės metiniam susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Algis Augūnas, vicepirm. Algirdas Petrulis, sekr. Roma Mildaziene, izd. Marius Sodonis ir valdybos narė Liudmila Stulpinienė. Kontrolės komisija

Ne kitaip esti ir vaikų išvykose. Ten dešrelėmis (pilnomis cholesterolio) jau nuo mažens vaikų širdies arterijos žalojamos.

Na, ir apsaugok tu lietuvišką širdį nuo atakos šitaip ar panašiai jai ataką prišaukdamas. Čia toliau taip niekus išdarinėti visi mes turime liautis. Reikia kas nors daryti su tokiu širdžiai mirtinu mūšikiu į niekus vartimu.

Lietuviai, atbuskime iš cholesterolinio letargo!

Per ilgai jau miegame, savo širdis sirgindame! Atbuskime geriausiai jos apsaugai nuo atakos, nenaudodami cholesterolinio maisto ir gyvulinių riebalų ir saugodamiesi viso vėlnio tuzino širdies atakos prišaukėjų, imtinai ir cukraus, kavos, svaigalų ir rūkymo.

Juk jau žmogus po mėnulių vaikščioja, jau kompiuteriai dūžgia, jau mediciniškai šviesa tamsuolio akis bado. Gana, tikrai pakanka tokio tikram lietuviui svetimo snaudulio, savos širdies tylaus žudymo namuose, svečiuose ir visuose mūšikių susibūrimuose. Kartą pagaliau pradėkime skaniausiai maitintis vaisiais ir daržovėmis, kiaušinio baltymu, žuviena ir grūdais bei riešutais.

Nevenkime menko vargo tokią sveiką valgią pasigaminant. Jis gi ankstyvą mirtį atitolins. Gardžiokimės tokią maistą valgydami ir juomi savo artimą vaisingime.

Išvada. Paskubėkime sugrįžti tikron širdies sveikaton, dabar jau atsakydami visų nesveikų įpročių valgyme, gėrime, užsėdėjime ir niekų vienas kitam (ypač kitai) pasakojime.

Pasiskaityti. Jane Brody's Personal Health. Times Books.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Sest. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prilma trečiadieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.
penkt. 1-3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-9101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kaiba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“.
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik sustarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.
KARDIOLOGĖ
2454 W. 71st Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaibame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS
SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ligoninei
2700 W. 43 St., Tel. 627-3231
Kaibame lietuviškai
Val. pagal susitarimą: pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

PAGEIDAUTINAS VYRŲ SVORIS SVARAI

PAGEIDAUTINAS ŪGIS	SVORIS	PAGEIDAUTINOS SVORIO RIBOS
5'2"	123	112-141
5'3"	127	115-144
5'4"	130	118-148
5'5"	133	121-152
5'6"	136	124-156
5'7"	140	128-161
5'8"	145	132-166
5'9"	149	136-170
5'10"	153	140-174
5'11"	158	144-179
6'0"	162	148-184
6'1"	166	152-189
6'2"	171	156-194
6'3"	176	160-199
6'4"	181	164-204

PERESTROIKA PAVOJUJE

Jau treči metai Sovietų imperijos piliečiai pergyvena, o kiti pasaulio kraštai atidžiai stebi perestroikos (persitvarkymo) reikšinius Sovietuose. Ir ne be reikalo, nes pravedamos reformos atskleidė buvusių Sovietų vadų bei komunistų partijos žiaurumą, neteisę, žmogaus teisių atėmimą ir netgi pačių komunistų bei jų veikėjų žudymą. Pasitvirtino ir tai dar su kaupu prancūzų posakis: „Revoliucija ēda savo vaikus“.

Ir tikrai apėdė jų tūkstančius. M. Gorbačiovo pravedamos reformos, trumpai sugludus, reiškiasi šūkiu: daugiau demokratijos, daugiau viešų diskusijų, praėjusių dešimtmečių režimo bei to meto vadų kritika.

Perestroika turėjo paliešti (ir daugeliu atvejų palietė) ir žmonių švietimą, kultūrinius reikalus, atšaldę kai kuriuos anksčiau „užblokuotus“ veikalus, pradėti rodyti ir kurti nauji filmai apie žiaurumus Sovietuose, spaudoje pasirodė daugybė rašinių, kritikuojančių biurokratų veiksmus ir kt.

Susidaro įspūdis, kad M. Gorbačiovas norėjo gera savo krašto žmonėms, bet susilaukė ne tik daug kritikos, bet ir reformų boikoto. Pirmiausia prieš jį pakilo stalinistai, kurių pasirodė daugiau, kaip buvo manoma. Jiems labai nepatiko Stalino „nuvairavimas“, apšaukimas baisiuoju tirumu, jo darbų nuvertinimas. Pasak jų, Stalino nuopelnai esą labai dideli: jis „išvynė fašistus, laimėjęs didįjį tėvynės karą, praplėdė Sovietų valstybinę sieną ir jį įtakos sferas, sukūręs stambiają pramonę“, atlikęs kitus svarbius darbus. Stalinistai aiškina, kad iš centro mažiau kontroliuojamas ūkis greitai sugriūsi, neribojama kritika sukirsianti žmones. Su JAV bėmis svarstas raketinio apsiginklavimo sumažinimas atidarys vartus vakariečių kapitalistinei invazijai ir pan.

Didelį nerimą M. Gorbačioviui sukėlė jo reformų kritika sovietinėje spaudoje. Neseniai iškings dienraštis „Sovetskaja Rossija“, turįs 5,2 mil. tiražą, taigi didžiausias laikraštis po „Pravdos“ ir „Izvestijos“, paskelbė Ninos Andrejevos, Leningrado Chemijos instituto docentės, rašinį antrašte „Aš savo principų neišduosiu“, kuriame ji labai aštriai puolė M. Gorbačiovo reformas, tvirtindama, kad jos atnešiančios ideologinė ir ekonominė maišė, tiesiog makalys, kurioje jau Sovietų jaunimas ėmęs reikalauti daugiapartinės valdymo sistemos, laisvės religinei propagandai, išvažiavimo į užsienį teisų, kelti seksualinius klausimus spaudoje, panaikinti privalomą karinę prievolę, decentralizuoti kultūrinę bei švietimo institucijas. Visa tai galį priversti prie kairiojo liberališko socializmo, o ne komunistinės sistemos stiprinimo. Nors laikraščio redakcija netrukus „atsirbojo“ nuo A. Andrejevos minčių, bet nebuvo galima panaikinti sukelto kritikos ir jos pasekmių.

Perestroiką stabdo ir faktas, kad M. Gorbačiovas neturi daugumos, o tuo pačiu ir reikiamo pasitikėjimo pačioje valdymo institucijoje – politbiure. Čia didžiausias jo opozicionierius yra antrasis sekretorius (taigi pavadojotojas), Jegoras Ligaciov. Nors perestroikos vykdymas nesustojia, tačiau ji neina tokiu smarkiu tempu, kaip norėjo M. Gorbačiovas. Dar

vienas labai svarbus dalykas: perestroikos autorius, atrodo, nenumatė vieno labai svarbaus faktoriaus – Sovietų S-gos tautybų. Jis niekur ir niekad nežadėjo pavergtoms tautoms tautinių laisvių praplėtimo, kalbėjo ir rūpinosi tik ekonominiais klausimais. Lankydamsis sovietinėse respublikose, ragino tik daugiau dirbti, o tuo pačiu „daugiau uždirbti“, užmirdamas, kad laisvė negali būti ir materialinės gėrybės ar geresnį uždarbį mainoma. Taigi dideli netikėtumai jam buvo, kai kilo neramumai bei demonstracijos Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Gudijoje, Ukrainoje, Kazachijoje ir kitur. O masinės demonstracijos Armėnijoje (jose dalyvavo milijonas armėnų), jo paties žodžiais, jam buvęs „peilio smūgis i nugarą“. Tačiau Karabacho srities grąžinimas Armėnijai nebuvo išspręstas armėnų naudai. Tiesa, Maskvos vyriausybė paskyrė Karabachui stambius kreditus bei įvairių gėrybių, tačiau pačios srities neatėmė nuo Azerbaidžano. Jo bandymas „itikinti“ Karabacho armėnus, kad Azerbaidžane gyventi jiems materiališkai naudingiau, nebuvo ir nebus sėkmingas.

Prieš M. Gorbačiovo reformas aktyviai reiškiasi ir 18 milijonų kardininkų – biurokratų armija, kurios daugumai gresia atleidimas iš darbo.

Perestroikos likimą turės išspręsti birželio gale įvyksiantis visos Sovietų Sąjungos komunistų partijos atstovų XIX suvažiavimas, kuriame dalyvauja 5000 delegatų. Jis nustatys ir ekonomines krašto gaires, patvirtins ar papeiks perestroiką ir išrinkti 300 asmenų centrinį komitetą. M. Gorbačiovas tikisi gauti pritarimą ir daugumą minėtame komitete.

M. Gorbačiovo „glasnost“ (viešumas) šiek tiek palietė ir lietuvių. Tiesa, dar ligi šiol nebuvo atverti viešumai 1941-1954 m. žudymo bei tremimo dokumentai, bet jau pradėti skelbti reabilituoti seni komunistų veikėjai, nužudyti Stalino laikais. „Tiesoje“ (nr. 79) skaitome: „Nuo Stalino savivalės nukentėjo ir didelis būrys revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvių, LKP veikėjų, kurie dėl vieno ar kitokio priežasčių trečiajame, ketvirtajame, penktajame dešimtmėčiuose gyveno Tarybų Sąjungoje“. Čia pirmoje vietose senos revoliucinius Romas Šarmaitis (gim. 1909 m., 1933 m., kalinių pasikeitimo metu išmainytas ant Sovietuose kalintų mūsų kunigų), pateikė daug įdomių duomenų, kaip Stalino laikais buvo suimtas ir kalintas didžiausias po V. Kapsuko komunistinės revoliucijos veikėjas Lietuvoje Zigmąs Aleksandras-Angarietis. Kankinimai buvę labai žiaurūs, jį kankinę dvejus metus ir sušaudė tik prieš tris savaites nuo sovietinių rusų įvykdytos Lietuvos okupacijos 1940 m. Angarietis buvęs beato dairiška mušamas, verčiamas prisipažinti prie nebūtų „nusi-kaltimų“, kurių jis nė neturėjo. Kalinamas ir kankinamas buvęs ir pats R. Šarmaitis.

Politinis biuras yra sudaręs specialią komisiją Stalino represijos tirti. Bet ir jos tyrimai teliečia nužudytus komunistus. Komisijos nutarimu „prisiūtos galvos“ visai eilei komunistų vadų, jų tarpe lietuviams generalams J. Uborevičiui, Putnai, J. Blaževičiui. Jie vėl įrašyti į komunistų partiją.

b.kv.

LABAI NEAIŠKI AFGANISTANO ATEITIS

Sovietams iš jo pasitraukus gali kilti pilietinis karas

Daugiau kaip prieš aštuonerius metus komunistams nuvertus Afganistano monarchinę vyriausybę, prasi-dėjo karas, vietinių žmonių vadinamas šventuoju (jihad). Labai greitai į šią seną valstybę sovietai permetė daugiau kaip 120,000 karių su didžiuliu ginklų arsenalu. Susidarė panašiai padėtis i mūsų, antrajam pasauliniam karui einant į pabaigą. Vieni, norėdami išvengti deportacijų, baisių kankinimų, žudynių, bėgo i saugesnes vietas o kiti stoji i nelygią kovą su įsibrovėliais. Sovietus Afganistano laisvės kovotojai pasitiko su senais anglų šautuvais. Ne ką geresnius ginklus turėjo ir mūsų miško broliai, aštuonerius metus kovodami su tuo pačiu nuožmiu priešu. Skirtumas tik tas, kad afganistaniečių labai geras sąjungininkas yra krašto reljefas – kalnai, tarpekiai, gilūs slėniai, ilgi tuneliai, o be to vėlesniais metais vis didėjanti kitų valstybių humanitarinė ir militarinė parama.

Mūsų gana didelis skaičius nuo bausios košmaro bėgo i vakarus, o afganistaniečiai i Pakistaną (3 mil.), i Iraną (1,5 mil.) i i kitus kraštus (apie 0,5 mil.). Iki šiol žuvusių afganistaniečių skaitoma 1,2 mil., kas sudaro 10% visų krašto gyventojų. Tame skaičiuje yra nemažai žiauriai nužudytų vaikų, moterų, senelių. Pridėjus nuo karo baisenybių psichiniais ligoniais tapusius, tie statistiniai duomenys gautųsi dar baisesni. Jei tokius pat apskaičiavimus kas nors padarytų mūsų tautos, jis, proporcingai imant, būtų dar labiau sukrečiantis.

Nors ašikiu duomenų ir neturime (sovietai juos slepia), tačiau aišku, kad didelių nuostolių patyrė ir brutalus priešas. Jų aukų tarpe yra nemažai Afganistane žuvusių ir lietuvių. Pasauli, o ypač įsibrovėlius, stebina afganistaniečių didelis ryžtas, drąsa, besąlyginis pasiaukojimas, ginant savo žemę.

Amerikiečių žurnalistui paklausus Mhmud Khap, vieną partizanų grupės vadą, iš kur jie semiasi stiprybės tokiame ilgame konflikte, buvo toks atsakymas: „Mes esame musulmonai. Tikime i Dievą. Rusai pla-dano sunaikinti ir praryti mūsų kraštą, bet su Dievo pagalba mes priešinsimės. Mūsų karinis spaudimas privers rusus ieškoti politinio sprendimo“.

Karas tęsiasi ir toliau, tačiau laikas veikia sovietų nenaudai. Afganistaniečiams gavus antpeties nešiojamas patrankėles, buvo sunaikinta daug priešų malūnsparnių, lėktuvų, tankų. Be to, jų pajėgumas žymiai sustiprėjo, iš rusų atėmus didelius kiekius įvairių ginklų. Dėl to pasėkioje rusų agresyvumas žymiai sumažėjo. Daug kur laisvės kovotojai tiek Kabulo, tiek Maskvos karių laiko apsupe. Sovietų „migai“ nedrįsta skristi žemiau kaip 20,000 pėdų. Dėl to metamų bombų taiklumas pasidarė labai menkas.

Sovietams ir politiniams ekspertams jau yra aišku, kad šio ilgai užtrukusio konflikto neįmanoma išspręsti karu. Niekas neabejoja, kad sovietai iš Afganistano bus priversti pasitraukti. Tik neaišku kada. Yra manančių, kad tas įvykis išsinešdins kitais metais. Gorbačiovas jau buvo pažadėjęs kelias pasitraukimo datas, tačiau nė vienos iš jų nesilaikė.

Jau manančių, kad tas įvykis išsinešdins kitais metais. Gorbačiovas jau buvo pažadėjęs kelias pasitraukimo datas, tačiau nė vienos iš jų nesilaikė.

BRONIUS VASKAITIS

Karas tęsiasi ir toliau, tačiau laikas veikia sovietų nenaudai. Afganistaniečiams gavus antpeties nešiojamas patrankėles, buvo sunaikinta daug priešų malūnsparnių, lėktuvų, tankų. Be to, jų pajėgumas žymiai sustiprėjo, iš rusų atėmus didelius kiekius įvairių ginklų. Dėl to pasėkioje rusų agresyvumas žymiai sumažėjo. Daug kur laisvės kovotojai tiek Kabulo, tiek Maskvos karių laiko apsupe. Sovietų „migai“ nedrįsta skristi žemiau kaip 20,000 pėdų. Dėl to metamų bombų taiklumas pasidarė labai menkas.

Sovietams ir politiniams ekspertams jau yra aišku, kad šio ilgai užtrukusio konflikto neįmanoma išspręsti karu. Niekas neabejoja, kad sovietai iš Afganistano bus priversti pasitraukti. Tik neaišku kada. Yra manančių, kad tas įvykis išsinešdins kitais metais. Gorbačiovas jau buvo pažadėjęs kelias pasitraukimo datas, tačiau nė vienos iš jų nesilaikė.

Jau manančių, kad tas įvykis išsinešdins kitais metais. Gorbačiovas jau buvo pažadėjęs kelias pasitraukimo datas, tačiau nė vienos iš jų nesilaikė. Jungtiniam JAV tenkeri metai Genevoje vyksta derybos tarp Kabulo vyriausybės atstovų i Pakistano delegacijos, atstovaujančios laisvės kovotojams. Derybos ypač pagyėjo paskutiniųjų metų. Karo pabaigos labai nori ne tik jį įsivėlę, bet ir Amerika, o ypač Pakistanas. Prez. Reaganas, sovietams reikalaujant, jau buvo besutinkąs laisvės kovotojams nutraukti humanitarinę bei natūralią paramą už jų išsinešimą iš Afganistano. Jis per daug nes riešino ir sovietų norui po karo ginklais remti Kabulą. Tačiau JAV senatoriai tame įžiūrėjo afganistaniečių išdavimą ir vasario 29 d. balsavime 77-0 reikalavo prezidentą laisvės kovotojus remti ir karui pasibaigus. To paties prašė ir 50 abiejų partijų kongresmanų laiške, pasiųstame prezidentui. Pagaliau Reaganas nusileido ir pažadėjo paramos nutraukti. Dėl to nutrūko derybos Genevoje.

Kursuoja gandai, kad praėjusių metų gruodyje Washingtono, kai baigs darbą – tai tiltą sprogdins. Būtų įdomu pasižiūrėti, bet geriau nosies nekišti, kur nereikia. Maždaug apie vidurdienį visas miškas nuaidėjo, nutrato. Neries pusėje iškilo dūmų stulpas, nuo šakučių pabiro sniegas, ir vėl miške ramu. Netrukus sugrižo bardoti vyrai, pradėjo nešti įrankius i krūvą, atsirado ir mūsų sunkvežimiai. Įsakymas visus lauzus gerai užpilti su sniegu, ką mielai padarome. Lipame i sunkvežimius ir paliekame „lapines“ ir šį mišką be jokio gailėsčio.

Parvažiavę pirmiausiai stengiamės apsiskusti ir apsisvalyti, kad būtume panašesni i žmones. Netrukus gauname pagerintą vakarienę ir žinome, kad bus šiltos lovos. Po vakarienės visiems laisvalaikis, niekas neorganizuoja nei politinių pamokų, nei laikraščių skaitymo. Išgirstame, kad naktimis temperatūra nukrisdavo iki -28C, tai bent šaltelis. Žmogus daug pakelti gali. Lietuvos laikais, jeigu temperatūra nukrisdavo iki -15C, tai, išskyrus rytinį pasivaikčiojimą, jokių pratimų nebuvo. Raudonąją armiją grūdina kovos sąlygomis. Potokio užgrūdinimo kitomis dienomis keletas išvažiavo i karo ligoninę.

Priesaika

Norom nenorom buvo pradedama apsiprasti su mintimi, kad priesaikos davimas neišvengiamas. Apie koki organizuotą pasipriešinimą nebuvo galima nė svajoti. O pavienis priešinimas matyti, kad yra beprasmiš. Ką pavieniai savyje galvojo, žinoma, niekas žinoti negalėjo. Apie kokias nors proklamacijas taip pat nebuvo galima galvoti, tad neteko jų matyti ar apie jas girdėti.

Bendrai buvo pradedama suprasti, kad už visoki, nors ir pasyvų, pasipriešinimą daugiausia nukentčia mūsų dalinių karininkai. Jeigu daliniuose nebuvo pa-

ŽYDAI VAKARŲ VOKIETIJOJE

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Su didele pagarba Vakarų Vokietijos spaudoje, televizijoje ir radijo žiniuose minimos dviejų žydų pavardės – Vakarų Berlyno žydų b-nės pirm. Heinzo Galinskio ir Vakarų Vokietijos – b-nės pirm. M. Nachmanno. Jie visuomet kviečiami i didesnę valstybinę iškilnę, turtingesnių asmenų pobūvi, kadangi pvz. Nachmann yra milijonierius, didelės įmonės savininkas (prieš kelerius metus nežinomi asmenys padėję, priklausau antrą kanalą televizijos patikėtiniui tarybai. Tad nenuostabu, kad ši stotis beveik kiekvieną savaitę rodo filmą iš žydų kibucų gyvenimo, holocausto ir pan., kartais įterpdama žydų klausimą net i pramoginę – spėjimų programą.

Prieš keletą savaitų televizijos spėjimų – atsakymų programoje (galima laimėti gražių pinigų sumą) buvo parodyti JAV miesto žydai su jarmulkom, juodomis skrybelėmis ir peisais. Klausimas: kokiame New Yorko priemiestyje daugiausiai gyvena žydai? Keturi vokiečiai nežinojo. (Berods Viliamsburg? – K.B.).

Lapkričio 25 d. Vakarų Berlyno pirm. Hein. Galinski su-laukė 75-tojo gimtadienio. Gavo labai daug sveikinimų, o Vakarų Berlyno buvimo metams jam garbės piliečio raštą. Be abejo, šis įvykis taip pat buvo paminėtas televizijoje, primenant, kad jis gimė 1912 m. Rytprūsų Marienburgo mieste. Ta proga platesnius straipsnius i dėję beveik visi vokiečių laik-raščiai, pažymėdami, kad Heinz

kurią įeina visų kovojančių grupių vadai. Patariamoji taryba, tarsi seimo pakaitalas, susideda iš 75 asmenų: po du i kiekvienos provincijos, o likusieji įvairių profesijų intelektualai. Buvo norinčių i vyriausybę pakviesti ir dabar Romoje gyvenantį karalių, bet daugumas laisvės kovotojų tam pasipriešino. Minėti laikinieji organai krašto reikalais turėtų rūpintis, kol bus paruošta konstitucija ir kol balsavimo būdu bus išrinkta tikroji vyriausybė. Jei tokiu būdu bus išvengta pilietinio karo, jau dabar yra žmonių, norinčių prez. Zia siūlyti kandidatų Nobelio taikos premijai.

Galinski 1943 m. Berlyno Prenclauer Berg rajone buvo kartu su tėvais ir žmona Gestapo suimtas. Tėvas po ke-turiolikos dienų mirė, o jis su žmona ir motina buvo išvežti i Auschwitzto stovyklą. Išlipant iš vagono jie buvo atskirti. Žmona ir motina žuvo Auschwitzte, H. Galinski karo pabaigos susi-laukė Bergen-Belzeno stovyk-loje. Išvaduoti britų armijos, jis tuoj pat grįžo i Berlyną, ras-damas iš 173 tūkst. žydų (tiek jų gyveno 1933 m.) tik 1400 žydų. Šiandien Vakarų Berlyne gyvena 6 tūkst., t.y. 20% visų Vakarų Vokietijos žydų, Frankfurte 5 tūkst., Miunchene 3 tūkst. ir t.t. Nuo 1949 m. H. Galinski eina Berlyno b-nės pirm. pareigas.

Milijardus markių Vakarų Vokietija išmokėjo nukentėjusiems žydams, milijardus markių ji sumokėjo Izraeliui už sudegintas sinagogas, namus, prekybos įmones ir kt. Man-ding, nė vieno pfenigio Izraelis negavo iš Rytų Vokietijos.

Tik dabar Vakarų Vokietijos žydų b-nė džiaugsmingai priėmė žinią, kad Rytų Berlynas žada atstatyti Oranienburgo sinagoga. Šią naujieną Genevoje pranešė Rytų Vokietijos tikybi-niams reikalams min. Klaus Gysi. JAV žydai taip su pasitenkinimu sutiko vokiečių parei-šimą, tuoj pat užtikrindami savo finansinę paramą. Sinagoga bus paversta „Centrum Judai-cum“ (Judaizmo centru) su an-tisemitizmo ir holocausto parodom. Joje taip pat bus at-vaizduojamas Vokietijos žydų in-ašis i jos valstybės kultūrinį ir mokslinį gyvenimą bei Vokietijos žydų istorinę raidą. H. Ga-linski pasveikino tokį Rytų Vokietijos žingsnį, tuoj pat išgnybdamas Vakarų Berlyno senatą. Mat, prieš 15 metų Vakarų Berlynas žadėjo įsteigti nuzejų žydų reikalams, tačiau to pažado neįsėdėjo. (Berlynas, Hamburgas ir Bremlenas renka ne miesto tarybą, bet senatą – K.B.).

ŠALMAI MOTOCIKLISTAMS

Illinois atstovų rūmai priėmė nutarimą, kad važiuojantieji motociklu, net ir sėdintieji užpa-kaly visi, kurie yra jaunesni kaip 18 m., turi dėvėti šalms.

ŽYGIS I RYTUS – ŽYGIS I VAKARUS

JUOZAS ŽYGAS

7

Iš savų maišiukų užkandę ir parūkę, virstame ant eglėsakių. Gal kiek šilčiau, o gal daugiau nuvargę, tad miegame. Per patį įmygi netoliese mūsų pasigirsta triukšmas ir šauksmai... degaldegai! Pašokę ant kojų išbėgame netoliese mūsų vienos „lapinės“ stogas plėška. Vyrai griebia kastuvus ir sniegu užmėto, tad gaisras greitai likviduojamas. Vėl lendame i guolį, o pas mus atsikrausto vienas „padegėlis“. Kai daugiau, tai vis smagiau!

Mano „lapinė“ apkasta, guolis sutvarkytas, grįžtu iš štabo. Saulutė jau ritasi virš medžių, eglutės ir pušaitės apsidengusios sniego patalais. Jeigu nebūtų čia mūsų, tai miške nesudrumsta ramybės viešpatautų. Jeigu kur išbėgtų starna, tai būtų vaizdas lyg iš kalėdinių atviručių. Pagal girdėtus gaudus ryto gal aplesime šią sniego karalystę. Kur mes esame, aiškiai negalėčiau pasakyti. Jau buvome išmokę nereikalingų klausimų neklausti. Atrodo, esame giliai miškuose, kadangi nesigirdi nei šunų lojimo, nei gaidžių giedojimo.

Gal paskutinė naktis praėjo, vėl gavome vandens porciją. Jau apaugome barzdomais, nors reikalaujama, kad raudonarmiečiai švariai atsrodytų. Mūsų politvadovai nustoje kovingumo dvasios, tad mums nelipa ant sprando. Matyti, per savo žioplumą sąžiningai ant „žygio davinio“ ir šilto vandens gyvena, nei jiems šoninės nesūlome. Jų tvarka, ne mūsų išgalvota! Iš „lapinės“ visą sprogtamą medžiagą iškrauste,

sako, kai baigs darbą – tai tiltą sprogdins. Būtų įdomu pasižiūrėti, bet geriau nosies nekišti, kur nereikia. Maždaug apie vidurdienį visas miškas nuaidėjo, nutrato. Neries pusėje iškilo dūmų stulpas, nuo šakučių pabiro sniegas, ir vėl miške ramu. Netrukus sugrižo bardoti vyrai, pradėjo nešti įrankius i krūvą, atsirado ir mūsų sunkvežimiai. Įsakymas visus lauzus gerai užpilti su sniegu, ką mielai padarome. Lipame i sunkvežimius ir paliekame „lapines“ ir šį mišką be jokio gailėsčio.

Parvažiavę pirmiausiai stengiamės apsiskusti ir apsisvalyti, kad būtume panašesni i žmones. Netrukus gauname pagerintą vakarienę ir žinome, kad bus šiltos lovos. Po vakarienės visiems laisvalaikis, niekas neorganizuoja nei politinių pamokų, nei laikraščių skaitymo. Išgirstame, kad naktimis temperatūra nukrisdavo iki -28C, tai bent šaltelis. Žmogus daug pakelti gali. Lietuvos laikais, jeigu temperatūra nukrisdavo iki -15C, tai, išskyrus rytinį pasivaikčiojimą, jokių pratimų nebuvo. Raudonąją armiją grūdina kovos sąlygomis. Potokio užgrūdinimo kitomis dienomis keletas išvažiavo i karo ligoninę.

Priesaika

Norom nenorom buvo pradedama apsiprasti su mintimi, kad priesaikos davimas neišvengiamas. Apie koki organizuotą pasipriešinimą nebuvo galima nė svajoti. O pavienis priešinimas matyti, kad yra beprasmiš. Ką pavieniai savyje galvojo, žinoma, niekas žinoti negalėjo. Apie kokias nors proklamacijas taip pat nebuvo galima galvoti, tad neteko jų matyti ar apie jas girdėti.

Bendrai buvo pradedama suprasti, kad už visoki, nors ir pasyvų, pasipriešinimą daugiausia nukentčia mūsų dalinių karininkai. Jeigu daliniuose nebuvo pa-

vyzdingos drausmės, kalti buvo vadai. Jeigu dalinyje buvo per daug bausmių, tai irgi buvo kalti vadai. Samoningesni kariai tai suprato, tad atitinkamai savo elgesį derino. Pagaliau buvo prieita prie dvigubų knygų: vienos vadaus reikalams, o kitos reprezentacijai. Tačiau niekuomet visi nėra vienodi, visuomet yra tokių, kurie niekur nepritampa. Visokie pasivėlavimai buvo griežtai baudžiami, nuo to visi kentėjo. Nepaisant to, pasitaikydavo ir pasišalinimų: vienas pabėgo pasiėmęs pulkininko arklį.

Sovietų Sąjungos jis nesugriovė, bet daug kam pakenkė. Buvo tarmos ir tampomi jo draugai, vadai, žinoma, tėvai ir gal kaimynai. Buvo kiles nuo Kapcia-miesčio, gal net mažesnio sūnus. Tuojau buvo užaliaruota milicija, saugumas, apskrities ir valdžiaus pareigūnai. Buvo kaimo bernelis, tad i Vokietiją jis nesirengė bėgti – nebuvo jam net reikalo. Po kiek laiko pradėjo kalbėti, kad jis pagautas. Vis vien jis nepabėgo, o visas dalinys kentėjo. Viešpatavo slopi tyla, nebebuvo girdimos ir mūsų vyrų dainos.

Tokioje įtampoje prisiartinio ir numatyto prie-saikos laikas. Vyksta didžiausias pasirengimas ir di-džiausias nervų įtempimas. Sustiprinamos sargybos ir budėjimas, jų skyrima prižiūri patys politvadovai. Skiriamai tik jiems patikimiausi, bijoma, kad kas nepa-degtų patalpų ar neužnuodytų maisto. Jokios kalbos apie išėjimus i miestą.

Raudonasis kampsis papuoštas kaip Velykų šven-tėms. Išvakarėse dar pakartojamos direktyvos, akty-vui įsakoma budėti, kad nebūtų sabotažo, vienas iš politvadovų budi visą naktį. Prieš visokias šventes ir minėjimus einama iki pamišimo, didžiausia sabotaž-ninkų baimė. Politvadovai siunta, jeigu mes sabotaž-ninkams nekreipiame dėmesio, o mes negalime suprasti.

(Bus daugiau!)

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

PUIKUS „SIETYNŲ“
METINIS KONCERTAS

Daytona Beach Lietuvių klubo ruoštas choro „Sietyno“ metinis koncertas įvyko balandžio 10 d. per Atvelykį Prince of Peace katalikų parapijos bažnyčios salėje, Ormond Beach. Koncertas sutapo su įprastinėmis lietuviškomis pamaldomis. Šv. Mišias atnašavo kun. dr. K. Ruibys, kuris visus pasveikino šv. Velykų proga, pamokslė ryškino Kristaus prisikėlimo esmę ir Velykų prasmę. Meldėmės už Lietuvą, plačiame pasaulyje pasklidusius, Sibire kenčiančius, šios kolonijos gyvuočius ir mirusiuosius lietuvius. Kaip paprastai, pamaldų nuotaiką papildė „Sietyno“, vadovaujamo muz. Antano Skridulio, gražios, patriotinės religinės giesmės bei akt. K. Barūno atlikti skaitiniai.

Tuojuo po pamaldų skubėjome į parapijos salę klausyti „Sietyno“ koncerto. Koncerto programai vadovavo ir įvadinių „Sietyno“ pastangas vertinantį žodį tarė akt. K. Barūnas. Jo žodis taiklus, trumpas, išryškinantis dainos grožį, choristų pasižymėjimą puoselėti šioje kolonijoje tautinę kultūrą dainos ir giesmės būdu.

Koncertas susidėjo iš trijų dalių. Pirmoje dalyje „Sietynas“, vadovaujamas muz. Antano Skridulio, padainavo Kur mano tėvelis gerė — liaudies daina, harmonizuota Broniaus Jono, Per laukelį joiau — liaudies daina, Stok ant akmenėlio — liaudies daina; Vilniaus sodai — muzika Noviko, žodžiai Drėgvos.

Po to operos solistė Juozė Kristolaitytė-Daugėlienė solo padainavo, muz. A. Skridulio akompanuojant, Ant' atbėga laivai — pajūrio žvejų daina, harmonizuota Kairiūkščio, Oi griežle, griežle — liaudies daina, harmonizuota Brazinsko, Pastoralė — muzika Rossini. Solistės koloratūrinis sopranas skambėjo nuotaikingai, dainos atliktos solistės su šiltu įsijautimu.

Trečioje koncerto dalyje vėl gėrimės „Sietyno“ dainuojamomis dainomis: Lauk ramunė — muz. Telksnio, žodžiai Bložės, Serenada — muz. Toselli, aranžuota Antano Skridulio, ištrauka iš operos „Linksmoji našlė“ — Lehar, aranžuota Antano Skridulio, solo partija atliko oper. sol. Juozė Daugėlienė: Miegok angelėli, aranžuota Antano Skridulio, Dobilus — muzika Jurgio Gaizausko, žodžiai Keraitės, Aludariai — muz. J. Gaizausko, žodžiai Juozo Marcinkevičiaus.

Baigus koncertą, audringi plaukėjai, šiltas dėkingumas „Sietynui“, solistei, vadovui muz. A. Skriduliui. Išprašome „bisui“ dar porą gražių dainų — Kur Nemunai — muz. Makachino ir Oi tai dyvai — harmonizuota Kairiūkščio.

Dar kartą nuaidi audringi aplodismentai, klubo valdybos narės atsukta ir įteikia dėkingumo gėlių puokštę solistei Juozė Daugėlienei, „Sietyno“ vadovui muz. Antanui Skriduliui ir programos vedėjui akt. K. Barūnui.

Šia proga „Sietynas“ gražiai pagerbia savo narę oper. solistę Juozę Kristolaitytę-Daugėlienę, ne per seniausią atšventusią savo amžiaus gražią 70 metų sukaktį. „Sietyno“ valdybos vicepirmininkas Alfonsas Ilekis ilgesniame žodyje prisiminė suakutvininkę, jos darbus Lietuvoje,

išsivijoje ir „Sietynė“, išreiškė nuoširdžius padėkos ir ateities sveikinimus bei linkėjimus sietyniečių vardu ir drauge su akt. Ona Mironiene atminimui įteikė gražią tautinę lėlę, už ką šiltai padėkojo pati Juozė.

Klubo pirmininkas Jonas Daugėla ir programos vedėjas akt. K. Barūnas visų vardu „Sietynui“, vadovui ir solistei už šaukų koncertą nuoširdžiai padėkojo.

Tenka pažymėti, kad „Sietynas“, vadovaujant didelio takto, kantraus, nuostabaus darbingumo muz. Antano Skridulio, yra mūsų telkinyje šviesus kultūrinės veiklos žiburėlis, dažnai giesmė, daina įvairiuose mūsų renginiuose teikia didelę dvasinę atgaivą ir drauge įrodo, kad 6 vyrų ir 9 moterų ryžtas gali liudyti ir mūsų tautinės kultūros gyvastingumą. Koncerto programa lengvesnio, bet labai gražaus turinio. Dainos išdainuotos su dideliu atidumu, geru pasirodymu, skambėjo nuotaikingai ir ne vienam klausytojui priminė mūsų tėvynės klonius, jos ilgesį ir paliktuosius tėviškes namus. Muz. Antanas Skridulis geba parinkti dainas, o kaip pastebėjome, jis paruošia kitom dainom ir muziką. Trumpai, ačiū šauniam „Sietynui“ ir muz. Antanui Skriduliui — jo vadovui už šį metinį koncertą. Linkėjimai — dainuokite, guskitės mus sava daina, o kai bus proga pakelkite sparnus į kitus artimesnius lietuvių telkinius, nes tam esate gerai pasiruošę.

Po koncerto klubo valdybos narės su talkininkėmis paruošė svečiams bendrus lietuviškus pietus. Pietų metu klubo pirmininkas Jonas Daugėla pristatė koncerte dalyvaujančius iš kitur atvykusius svečius — iš Chicago ir kitur, o taip pat net tris jaunas viešnišias ir svečias iš tėvynės, kurie gerėjosi šiuo gražiu koncertu.

Sveikinimo žodį tarė Tautos Fondo valdybos pirmininkas J. Giedraitis, pažymėdamas, kad TF leidžia 7 kalbom „Eltos“ biuletenį, remia Vatikano radijo lietuviškąją laidą ir padėjo visiems dainininkams už aukas Tautos Fondui.

ALT s-gos Daytona Beach apylinkių skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis išsamiai painformavo apie artėjančią ALT sąjungos seimą, kuris vyks Daytona Beach gegužės 20-22 d. Supažindino su seimo plačia ir turininga programa. Kvietė šio telkinio lietuvių gausiai dalyvauti seime, o taip pat iškilmingame pokylyje gegužės 21 d., kur bus gėrima meninė programa. Ją atliks rašytoja ir aktorė Birutė Pūkelevičiūtė, solistė J. Čekanauskienė, muz. Antanas Skridulis. Programai vadovaus dr. Sigitas Ramanauskienė. Seimo metu bus iškilmingos pamaldos, kurių metu šv. Mišias celebruos drauge su kitais kunigais vysk. Antanas Deksnys. Giedos „Sietynas“. Pokylio metu bus pagerbtas Lietuvos konsulas V. Čekanauskas iš Los Angeles.

Seime kalbės doc. Vytautas Skudis, dr. Algirdas Budreckis. Be to, įdomi dalis simpoziumas, kuriame dalyvauja JAV LB pirmininkas Vytautas Volertas, Vliko pirmininkas dr. K. Bobelis, koalicijos veikėjas A. Mažeika, simpoziumui vadovaus inž. Jonas Jurkūnas.

Po koncerto ir pranešimų dar valandėlę prie paruoštų vaišių visi gražiai pabendravo, pasidalindami ir šio telkinio lietuvių gyvenimo nuotaikomis.

Artimiausias sekantis renginys — Motinos dienos minėjimas gegužės 8 d.

Jurgis Janušaitis

Daytona Beach, Fla., „Sietyno“ choras koncerto metu. Iš kairės: sol. Juozė Daugėlienė, Jadvyga Barūnienė, Ona Karasiene, Amalija Jagutienė, Jadvyga Kapčienė, V. Majauskienė, Ona Mironienė, Veronika Janušaitienė; antrojo eilės: dr. Vytautas Majauskas, Juozas Sodaitis, Juozas Paliulis, Andrius Mironas, Alfonsas Ilekis ir Gediminas Lapėnas (nėra dr. S. Sukarevičienės).

KANADIETĖS AUDĖJOS
DOMISI LIETUVIŲ
TAUTODAILE

Kanados Kingston mieste, Ontario prov., audėjos yra susibūrusios į „Kingston Handloom Weavers & Spinners Guild of Canada“ organizaciją ir jau veikia 50 metų ir šiuo metu yra apie 60-70 audėjų. Tai pasiturinčių šeimų žmonos, dukterys išmokusios gerai austi drabužinius ir dekoratyvinius audinius.

Kiekvieno mėnesio pirmoje pusėje trečiadienį įvyksta narių susirinkimas. Atvykusios narės atsieneša parodytį kūrą į mėnesio laikotarpįje suverpusios, sudariusios ir išaudusios bei pasiuvusios savo darbo išei-ginius drabužius. Š. m. balandžio 13 d. įvyko ypatingas susirinkimas, į kurį buvo pakviesti dail. Anastazija ir Antanas Tamošaitiai (tos organizacijos garbės nariai), o audime studijos vadovybė sužinojusi, kad audimo menininkė Aldona Veselkienė persikėlė iš Chicago į Kingstoną, pakvietė ją būti to vakaro kalbėtoja.

Anastazija Tamošaitienė ir Aldona Veselkienė surengė savo spalvingiausių kaimiškių audinių parodą su atskirais katalogais ir buvo parodytos trys vaizdajuostės iš lietuvių tautodailės veiklos. Susirinkime dalyvavo daugiau kaip 60 audėjų, dauguma jų jau buvo skačiusios „Shuttle, Spindle & Dyeplot“ žurnale apie A. Veselkienės audinius ir A. Tamošaitienės kilimus.

Narių susirinkimo pirmininkė Mary Makie ir dail. A. Tamošaitis pristatė Aldoną Veselkienę susirinkusioms audėjom, pažymėdami jos pasiekimus lietuvių audinių dailėje. A. Veselkienė savo paskaitoje iškėlė lietuvių liaudies meno senumą, jo būdingumą formose, raštuose ir spalvų darna. Po paskaitos Veselkienė parodė A. ir A. Tamošaitių parengtas vaizdajuostes anglų kalba apie lietuvių tautinius audinius, tautodailės parodą ir

margučius. Po paskaitos audėjos itin domėjosi A. Tamošaitienės ir Aldonos Veselkienės austais tautiniais drabužiais, jų spalvomis ir raštų gausumu ir tikisi kingstonietės audėjos, kad Veselkienė ir jos pamokys tokių spalvingų audinių audimo. Po sėkmingos paskaitos, parodos ir vaizdajuosčių parodymo audimo ir verpimo studijos vadovybė ne tik kalbėtojai padėkojo, bet taip pat Aldoną Veselkienę išrinko Kingstono audimo organizacijos garbės nare.

A. T-is

Laiškai

TVARKOS GYNYMAS —
JOKS ASMENS
UŽGAVIMAS

Adolfas Damušis „Draugo“ š. m. kovo 17 d. numeryje užspūla mane dėl ačiū laiško LKDS centro komitetui, paskelbto „Dirvoje“ š. m. kovo 3 d. Jis savo laišką yra pavadinęs „Noras asmenį užgauti“, esą tai aš esu brutaliai užgavęs ne tik LKDS pirmininką inž. Antaną Rudį ir Mariją Rudienę, labai žinomus ir gerbiamus darbuotojus lietuviškoje veikloje, bet užgavęs ir plačią Amerikos lietuvių visuomenę.

Laiško autorius rašo, kad inž. Antanas Rudis buvęs susirūpinęs nesantaika ne tik jam ideologiškai artimoje grupėje, bet ir visoje laisvojo pasaulio lietuviškoje visuomenėje. Todėl jis pasiūlęs kaip LKDS pirmininkas į VLIKo vadovybę kompetentingą kandidatą (tik nežinia, kokios grupės žmogų) dr. Vytautą Dambra. Labai geras noras pašalinti nesantaiką, bet tik kyla abejonė, ar tą galima pasiekti likviduojant VLIKą, ką dr. Dambra norėjo padaryti pagal savo platformą.

Šis kandidatas buvo ištatytas prieš krikščionių demokratą dr. Kazį Bobelį. Pagal demokra-

tišką tvarką LKDS pirmininkas inž. Rudis turėjo įtikinti krikščionis demokratų, pirmoje eilėje jų centro k-tą, kad ilgametis VLIKo pirm. dr. Bobelis pasidarys netinkamas toliau VLIKui pirmininkauti, ir krikščionys demokratai turi atsaukti jo tolimesnį rėmimą. Bet veikti savo grupės vardu prieš jos valią negali būti joks demokratiškas procesas.

Inž. Antanas Rudis nepaisė šios VLIKo veikloje įprastos tvarkos, o bandė išsukti VLIKo vadovybės krizę kažkokiais užpakaliniais „rezistenciniais“ keliais, kuriuos jam galėjo įtaigoti tik dabartiniai jo gynėjai, padarę jam labai blogą pasitarimą, sukompromituojant jo grupę ir jo paties asmenį. Tiesa, inž. Rudis galėjo ir nežinoti šios tvarkos, bet ja puikiai žinojo Adolfas Damušis su savo bičiuliais. Jei Rudžiui laikome garbingais asmenimis, tai niekam nederėjo taip klas-tingai su jais pasielgti.

Ką gali apie savo asmens užgavimą pasakyti dr. Kazys Bobelis, kai tas kompetentingas kandidatas į VLIKo pirmininkus dr. Dambra savo pristatymo raštuose išdrįso parašyti, jog „sovietai norėtų, kad, nežinint visko, dabartinis (VLIKo) pirmininkas amžinai pirmininkautų“. Kam dr. Bobelis galėtų iškelti bylą už jo apšmeižimą, tik kandidatui ar ir jo rėmėjams?

Kazys Šidlauskas

KELIOS PASTABOS Į
K. ŠIDLAUSKO LAIŠKĄ

Reiškimas kitokios nuomonės nėra kito oponento užgavimas, ypatingai, jeigu tuoju nuomonė siekia geresnio sprendimo negu yra pergyvenamoji tikrovė. Tai yra sveika demokratinės eigos tvarka. Atrodo, kad ir VLIKo rinkiminėje praktikoje ji atgyja, nes po tiek metų buvo pasiūlytas į VLIKo pirmininkus ir an-tras kandidatas.

Virš dešimtmečio mūsų visuomenėje vyksta vidinė nesantaika. Ji neigiamai pažeidžia mūsų tautinės visuomenės dalies, atsidūrusios laisvajame pasaulyje, rezistencinį efektyvumą. Atskiri pozityviai besireiškia asmenys, ypatingai, kurie parodo dėmesio geresnio tarpusavio bendravimo ugdymui, viešojoje spaudoje yra niekinami netikėti okupantų Lietuvoje, bet ir savųjų čia. Padėtis nenormali, ir todėl jautresniųjų asmenų reakcija yra pateisinama.

Būtų daug tiksliau, jeigu vietoje ieškoti tariamųjų kaltininkų, bandytume tas problemas spręsti pokalbiais savo tarpe ir neskubėtume viešojoje spaudoje jomis klaidinti savo visuomenės.

Adolfas Damušis

Vytautas Rugienius ir Narimantas Udrys klausosi prof. Vytauto Skudžio (dešinėje) pasakojimų apie ok. Lietuvą.

Nuotr. Algio Rugieniaus

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Wanted English speaking retired woman to share 6 rm. furnished apt. vic. 43 & Maplewood. Reasonable. Call 523-0729.

Reikalingos lietuviškai-angliškai kalbančios padavėjos. F.T./p.t. Skambinti 737-9187.

REAL ESTATE

KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
— 778-2233

Ieškoma liet. ar lenk. kalbanti moteris padėti senesnio amžiaus material gyvenančiai Westchester, IL. 6 dienas sav. \$125 į sav. Skambinti tarp 12 ir 5 p.p. 562-5583.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Lietuvė advokatė ieško kūdikio išmūšymui. Kūdikis turės geras namus, bus mylimas, saugus ir gaus katalikišką išauklėjimą bei išmokslinimą. KONFIDENCIALIAI. Tel.: 476-8719.

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS

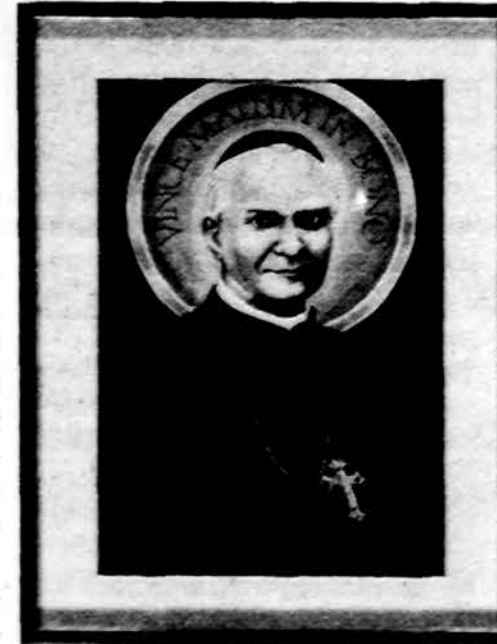
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

FOR RENT

APT. FOR RENT
4 ROOM APARTMENT
STEAM HEATED.
REASONABLE
VICINITY OF
CAMPBELL & DIVERSEY
MIDDLE AGED COUPLE
PREFERRED.
CALL 777-0205 or 725-3726
IN ENGLISH

FOR SALE

Pigiai parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje
VIDEO REKORDERIUS
(312) 839-5829

Palaimintojo
ARK. JURGIO MATULAIČIO
atvaizdas

Dail. Juozo Zailsko tapyto atvaizdo originalas yra ark. Matulaičio dedikuotoje šv. Antano bažnyčioje Cicero, Ill. „Draugo“ administracijoje arba paštu per dailininką galima įsigyti šio paveikslą aukštos kokybės foto-reprodukciją — nuotrauką. Atvaizdo dydis 6½ x 9½ colių; įrengtas 9 x 12 colių. Arkivyskupas raudoname fone su auksine aureole. Paveikslas profesionališkai įrengtas, po nedidžiu stiklu, su gelsvu, ranka išpjautu „mat“, aukštos kokybės auksos spalvos metaliniame rėme. Tinkamas kabinti ant sienos. Šių foto reprodukcijų pirmoji laida yra tik 100, kiekvienas paveikslas numeruotas, su dailininko parašu.

Prašau atsiųsti pal. Ark. Jurgio Matulaičio atvaizdą, kaip pažymėjau:

Neįrengtu atvaizdą su „mat“ — 12.00 dol. \$ _____
Įrengtu atvaizdą — 22.00 dol. \$ _____
Apdrausto persiuntimo kaina 2.50 \$ _____
Prašom pinigų grynais nesiųsti. Viso \$ _____
☐ Pridedu asmenišką čekį.
☐ Pridedu pašto perlaidą (money order).

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas _____ Valst. _____ Zip _____

Užsakymus siųsti: Joseph Zailskas
P.O. Box 50621
Cicero, IL 60650-0621
Paveikslai gaunami ir „Drauge“.

KUČIOS AUSTRALIJOJE IR PO KUČIŲ

RITA LIKANDERYTĖ

Kita dieną nutarėm, kad ir mums reikia važiuoti į pležą pradėti saulėje įdegti. Susitarėm ir išvažiuoti į Manly pležą pagulėti saulėje, pasi-
maudyti jūroje ir bendrai pailsėti.

Buvo labai graži diena ir jau pradėjom šiek tiek keptintis. Aš turėjau visus palikti ir važiuoti pas Barkus vakarienei. Grįžau iš pležos viena, žiūrėdama ir stebėdama visą miesto grožį. Plaukiau „ferry“ laiveliu, o tada traukiniu iki namų. Iš namų vėl traukiniu iki Lietuvių namų, kur manęs laukė Barkus. Atvažiuavus į jų namus turėjau progos pasidalinti savo kelionės išpušiais, pakalbėti skautiškom temom ir susipažinti su jų svečiais Andriumi iš Brazilijos ir Robertu iš Vokietijos. Labai smagiai praleidom kelias valandas kartu, o tada Barkus mus visus nuvezė iki Argyle tavernos.

Bevažiujant aš pagalvojau, kad šie rajonai man lyg matyti, — gal čia vakar klaidžiojom? Argyle taverna yra senam istoriniame Sydnejaus rajone The Rocks. Čia pirmieji Australijos gyventojai (kriminalistai) pradėjo kurtis. Šioj tavernoj tą vakarą vyko specialiai suruošti šokiai. Lauke jaunimas stumdėsi, šnekučiavo, dalinosi Australijos išpušiais, valgė ir dainavo, viduj mokėsi tradicinių „bushman“ tautinių šokių.

Greitai pasibaigė linksmas vakaras. Autobusai laukė visus vežti arba atgal į Naamaroo (atstovus), arba atgal į Lietuvių namus. Kadangi Punch Bowl miestelis yra pakelėj Lietuvių namus, tai autobuso šoferis mus išleido prie traukinio stoties, o iš ten tik keli žingsniai iki durų ir namų.

Kūčių dieną praleidom Qantas oro linijoj (vėl), kur pagaliau susitvarkėm su skridimais, nusipirkdamos paskutinį kartą Sydnejaus parduotuvėse. Vakare Lietuvių namuose buvo suruoštos bendros Kučios, kuriose dalyvavo arti 400 žmonių! Net nežinau, kaip mes visi ten tilpome — buvo taip prigrišta. Ant scenos prie garbės stalo sėdėjo Henrikas Antanaitis ir žmona, G. ir Vytautas Kamanaitis, Gintaras Grušas, Daiva Skuodytė, kun. Antanas Saulaitis, vysk. Paulius Baltakis, prel. P. Butkus ir kun. P. Martūzas. Programą pravedė Kristina Coxaitė. Programoj buvo maldos, giesmės, Jesės medžio lipdymas ir aiškinimas, Kalėdų eglutės puošimas ir plotkelių padalinimas. Eglė puošė visų kraštų pirmininkai su savo

atvežtais papuošalais — ar tai būtų šiaudinuku, ar rankom darytu ar kitaip blizgančiu papuošimu, kol eglė buvo marga, marga.

Žiūrint, kad visi buvo taip toli nuo namų, be tėvų ir šeimų, Kučios Sydnejuje buvo labai puikiai suruoštos net iki pieno su slizikais. Gal ir nebuvo išstatyta 12 valgių kaip mes turime namuose (buvo keli žuvies patiekalai, vinagretai ir egzotiška calamari drebutiena, bet reikia pasakyti didelį aciu šeiminiškoms, kurios sugebėjo visus labai skaniai pamaitinti. Taip pat esame dėkingi Sydnejaus jaunimui, kuris paruošė ir pravedė labai nuotaikingą programą. Palinkėdami vienas kitam ramybės ir laimės, ne vienas turbūt pagalvojo ir apie namiškius ir apie tuos, kurių nėra mūsų tarpe. Tik vienas nusiskundimas apie šį vakarą — vidury programos buvo atidarytas užpakalys salės baras, prie kurio žmonės rinkosi ir triukmavo, visai neklusdami, kas vyko ant scenos. Reikėjo barą iš viso uždaryti arba, jeigu atidaryti, tai tik po visos vakarienos ir programos. Jis labai kludė ir nuotaiką gadino.

Po vakarienos atstovai pasidalino atvežtomis dovanomis. Gal šį dovanų pasikeitimą reikėjo praversti atskirai, kad kiti neužsigautų, kad jie negalėjo prisidėti. Bendrai, aš buvau tikrai maloniai nustebinta viso vakaro nuotaika ir išpušiais.

Truko tik Piemenėlių Mišių, Vietoj Piemenėlių Mišių, Kalėdų pirmą dieną 11.30 val. ryto Šv. Joakimo parapijos bažnyčioje buvo laikomos šv. Mišios. Susirinko pilnutėlė bažnyčia. Giedojų sudėtinis choras. Mišias atnėšavo vysk. P. Baltakis, kun. A. Saulaitis ir prel. P. Butkus. Girdėjome nuosirdžius vyskupo žodžius ir linkėjimus, sveikinant visus taip toli nuo namų atvykusius Šv. Kalėdom ir palinkėjo daug laimės ir sėkmės atstovams, kurie ruošėsi tęsti toliau studijų dienų darbą.

Po Mišių žmonės pradėjo skirstytis į įvairias vietas — vieni pas draugus pietums, daugumas jaunimo važiuo į Ceonulla pležą (kur net pastatė senj besmegenį — iš smėlio, nes sniego nebuvo), o kiti baigti sudėti daiktus, nes rytoj jau palieka Sydnejų. Šiek tiek liūdėnoka — mes čia išbuvom savaitę laiko, jau apsipratom prie žmonių ir tvarkos, o dabar reikia važiuoti toliau.

Aš ir Zina nutarėm nuvažiuoti paskutinį kartą į miesto centrą

ir padaryti miesto vaizdų kai kurias reikalingas nuotraukas. Grįžusios namo, sudėjom daiktus į lagaminus ir paskambinom į namus palinkėti tėveliams linksmy Šv. Kalėdų. Chicagoj tuo laiku kai skambinau buvo Kučių vakaras ir mano tėvai tik ką baigė vakariene valgyti ir ruošėsi eiti į Bernielų Mišias. Baisiai keista kalbėti su žmonėm kitam pasaulio gale, kai Australijoj jau šiandien (Kalėdos), o Chicagoje tuo pačiu laiku valgo Kučias (vakar). Atrodo, kad viskas turėtų vykti vienu ir tuo pačiu laiku.

Diena buvo gana tyli, nenuotaikinga, užtat nutarėm nuvažiuoti paskutinį kartą į Lietuvių namus paskutiniam pasipardymui. Ir čia tylu, ramu. Žmonių visai nėra — daug kas dar pietauja — vakarieniauja, o jaunimas dar negrįžo iš pležos. Prisėdom prie staliuko ir galvojom ką toliau daryti — nei čia pasilikti, nei grįžti atgal namo.

Pagaliau pradėjo rinktis žmonės ir, nors ši vieta neužė, kaip užė visa savaitę, susiradom pažįstamų ir praleidom paskutines valandas kartu. Mūsų draugai rytoj autobusu keliaus į Canberą (ekskursija A), o mes skrisime į Cairns, šiaurinėje Australijos dalyje (ekskursija B). Susitiksim už poros dienų Adelaidėje per Naujų Metų balių. Grįžusios anksti į namus atsiveikimom su šeiminiškais Šuopiais, padėkojom už vaišingumą ir palyginsim anksti sugulėm — juk rytoj reikės keltis 4:30 val. ryto.

Atsikėlusios anksti iš ryto, nuvažiuom į aerodromą. Kadangi nebuvo organizuotų autobusų, reikėjo patiemis ten atsirasti — vieni atvažiuo su draugais, kiti paprašė kaimynų, kad nuvežtų, treči skambino taksijų kompanijoms, kad atvažiuotų juos pasiimti. Jeigu būtų buvęs organizuotas autobusas iš Lietuvių namų, būtų visiems palengvintas darbas ir sumažintas rūpestis.

Aerodrome mus pasitiko mūsų ekskursijos gidai Loretta Čizauskaitė ir Bill Tergzlow, kurie su mumis per šias kelias dienas lakstė ir mus labai prižiūrėjo. Taip pat čia prisijungė kiti grupės nariai, kurių dar anksčiau Sydnejuje nematėme. Iš viso skridom apie 40 žmonių.

Pirmiausia skridom į Brisbanę, o iš ten nusileidom Cairns miestelyje. Visur reikia laikrodžius pasukti — kai kuriose vietose tik po pusę valandos. Sukrovė visą bagažą į autobusą, nuvažiuomė iki Tradewinds Esplanade viešbučio, kuris mums labai patiko — čia buvo maudymosi baseinas ir karšto besisukančio vandens baseinas, matėme progą gerai praleisti laisvalaikį. Kaip tik šioj vietoj atsirado pirmoji šios kelionės spraga — kambarių paskirstymas. Kambariai buvo paskirsti

mim E. Chicagoje netekusių savos parapijos. Buvo svarstyti keturi svarbesni punktai: ekskursija į šokių šventę; lit. mokytojos alga; parapijos gegužinė; Šv. Pranciškaus parapijos reikalai.

Čia paaiškėjo, kad ta parapija buvo uždaryta be jokio plano. Po paskutinių lietuviškų Mišių buvo pasiimta lietuviška vėliava, paliekant visą bažnytinį turtą, kuris buvo supirktas lietuvių suaukotoais pinigais, vyskupo žinią. Net ir metrikų knygomis nebuvo pasirūpinta. Girdėti, kad visi parapijos dokumentai atsidūrė svetimačių parapijos žinioje. Todėl Šv. Kazimiero parapijos klubas nutarė kreiptis į vyskupiją tuo reiklu. Mums atrodo, kad uždarytos parapijos dokumentai turi būti vyskupijos žinioje, kad ateityje visi, buvę tos parapijos nariais, žinotų, kur tuo reikalu kreiptis.

V. Vailionis

tyti alfabetine tvarka, nežiūrint lyties. Buvo suporuoti vyrai su moterimis, moterys su vyrais tam pačiam kambaryje. Kol pagaliau tą reikalą išsiaiškinom ir patys pasiskirstėm kambariais, truko nemažai brangaus laiko.

Nutarėm apžiūrėti miestelį, bet, deja, viskas uždaryta. Pasirodo, kad Australijoj yra ilgi švenčių savaitgaliai. Ir Kalėdų antrą dieną viskas uždaryta, visur tylu. Mes pripratę, kad šeštadieniais viskas atdara ir net Kalėdų antrą dieną gali eiti kur nori, kaip paprastai.

Oras baisiai tvankus ir labai apsiniaukęs — atrodo, kad bet kokiu momentu ne tik lis, bet tiesiog pils kibirais. Kadangi viskas buvo uždaryta, mes nutarėm paplaukti laiveliu iki vienos netoli esančios salės ir pasiziūrėti koralų. Greit persirengėm ir susitikom prie durų. Ir vėl žemėlapiu pagalbam ratom uostą ir susipažinom su miesto gatvėmis. Gražus miestelis nors ir labai tyku. Mes atrodėm kaip tikri turistai — tarp savęs kalbamės lietuviškai, o ne angliškai, su žemėlapiu su foto aparatais, darom prie kiekvieno kampo ir paminklo įvairias nuotraukas ir stengėmės, eidami gatvę, žiūrėti į teisingą pusę, kad nesuvažinėtu automobiliai. Suradom laivo savininką, sulipom ir išplaukėm.

Pasirodo, kad šią mintį turėjo ir kiti mūsų grupės nariai — plaukė pilnas laivas, beveik visi lietuviai! Priplaukėm prie labai gražios salukštės ir sužinojom, kad laivas išplaukia atgal į miestą 5 val. vakaro. Mums liko maždaug 1.5 valandos laiko viską pamatyti ir padaryti. Per trumpas laikas — net negalėjom tinkamai panardinti, nes nardymo reikmenų išsinuomavimo būstinė užsidaro 4 val. p.p. Suradom gražų pležą ir ten

įsitaisėm tam laikui. Pasi-
maudėm, pasidėginom saulę ir labai smagiai praleidom tą valandėlę.

Nors dangus susirūstinęs, bet saulė šilta ir vistiek labai kepina. Visi tik įvairiausiais saulės kremais tepėmės. Kelionė atgal į viešbutį atrodė daug ilgesnė negu čia plaukiant. Laivas daugiaut suposi ir buvo šiek tiek vėsiu. Nežinau, ar taip tikrai buvo ar mums tik taip atrodė — buvom išvarę ir ne visai sausi buvo mūsų maudymosi kostiumėliai.

Grįžę pagaliau į viešbutį, nutarėm ieškoti vakarienos. Pasukom į miesto kitą pusę — ne ties uostu, bet toliau. Čia šiek tiek paėjėm radom porą atidarytų restoranų ir suvenyrinių kioskų. Pirkom marškinėlius, saulės akinus, nuo saulės apsaugojimo kremus ir kepures apsisaugoti nuo stiprių saulės spindulių. Grįždami namo į savo kambarius, susitikom su ekskursijos B pirmą grupę, kuri šią pačią kelionę pradėjo vakar. Jie buvo tik ką grįžę iš nardymo koraluose (Great Barrier Reef) ir buvo sužavėti išvyka ir visu povandeniniu grožiu. Davė mums patarimų ir siūlymų kaip rytoj tvarkytis. Vakare visi susirinkom mūsų viešbutyje (jis buvo gražesnis) ir ilgai, iki vėlyvos nakties, maudėmės baseinuose. Pasirodo, jie yra atidari per visą naktį.

(Bus daugiau)

MOKYKLŲ VEDEJŲ PIRMINKŲ

Jau šeši metai, kai Chicago arkivyskupijos mokyklų vedėjų sąjungos pirmininkė yra seselė Mary K. O'Brien. Ji pati yra St. Xavier kolegijos vedėja. Ji yra viena iš 12 vedėjų, pageriamų specialiu žymeniu, kuris bus įteiktas balandžio 4 d. New Yorke.

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. balandžio mėn. 26 d. 5

IEŠKOS MINERALŲ GVINĖJOJE

Gvinėjos žaliavų ministeris Ousmane Sylla pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga, leidžiančią sovietams ten vykdyti geologinius tyrinėjimus, ieškant

mineralų žaliavų šiaurinėje Gvinėjos dalyje trejus metus. Tai, sako Sylla, leis kraštui pagaliau nugalėti savo priklausomumą nuo bauksito (iš kurio daromas aliuminijus), kaip vienintelio užsienio šalių pajamų šaltinio.

A.†A.

IRENAI RŪKŠTELIENEI

iškeliavus Amžinybėn, velionės vyrą, dail. ANTANĄ, jos dukteris, Lietuvių Operos choro narsės EGLĘ ir RAMINTĄ bei jų artimuosius šią sunkią skausmo valandą giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Čikagos Lietuvių Opera

Mylimam Broliai

A.†A.

VYTAUTUI EIMAIČIUI

Lietuvoje mirus, jo seserį E. KAČINSKIENĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Ona ir Jonas Vengriai

A.†A.

KAZIMIERUI DAPKUI

Amžinybėn iškeliavus, giliame liūdesyje likusią našlę ZITĄ, mūsų Draugijos narę-geradarę, sūnus KAS-
TYTĮ ir VIDMANTĄ su šeimomis ir LINĄ nuoširdžiai užjaučia, gimines ir artimuosius guodžia.

Lietuvos Dukterų Draugija

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS—BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

MŪSŲ KOLONIJOS

Gary, Ind.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Uzdarius 1987 m. birželio mėn. E. Chicagoje Šv. Pranciškaus parapiją, Šv. Kazimiero parapiją pasiliko vienintelė lietuviška parapija Indianoje. Dalis East čikagiečių prisiglaudė Šv. Kazimiero parapijoje.

Parapija, vadovaujama klebono kun. Ig. Urbono, remiant ji visuose parapijos reikaluose parapijos klubui, patarėjams, vyčiams bei sodalietėms, gali būti pavyzdžiu gerai tvarkomos parapijos.

Parapijos klubas, kurio pirmininku prieš porą mėnesių buvo išrinktas K. Domarkas, rūpinasi parapijos gerove, šeštadienine lituanistine

mokykla, parūpina lėšų jos mokytojai ir paruošia kiekvieną sekmadienį kavą su pyragais čiais parapičiams.

Šis kiekvieno sekmadienio susibūrimas po Mišių parapijos salėje gražiai suartina parapičius. Čia matyti senųjų ateivių vaikai ir vaikaičiai, naujieji pokariniai ateiviai bei jų vaikai, net ir kelios šeimos kitataučių. Geriant kavą, pasikalbama, pajuokaujama, aptariama rūpimi klausimais. Net ir Velykų rytą po Prisikėlimo Mišių susibūrė visi ten ir apie valandą laiko gražiai pabėdavo. Pagirtinas dalykas yra, kad šioje parapijoje nebuvo iki šiol jokios trinties tarp senųjų ir naujųjų parapičių.

Parapijos klubas balandžio 10 d. turėjo susirinkimą. Pokalbiai ir svarstymai buvo praversti anglių ir lietuvių kalbomis. Pirmininkas, buvęs Šv. Pranciškaus parapietis, pagyrė visus už jų gražų sugyvenimą ir prie-

APLINK MUS

x Elena Raštikienė, buvusio Lietuvos kariuomenės vadovo Stasio Raštikio žmona, gyvenanti Kalifornijoje, sunkiai susirgo. Išvežta į ligoninę, laukia operacijos. Iškviestas iš okupuotos Lietuvos abi dukros jau atskrido, palydėtos vienos dukraičių. Ligonei linkime sėkmingos operacijos, o viešioms — malonios viešnagės gražioje Kalifornijoje.

x Toronto dramos teatras „Aitvaras“ atvažiuoja į Chicago su Vyt. Alanto 3 veiksmų drama „Aukštadvaris“. Pastatymą režisuoja rež. Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Pastatymas, kurį rengia Jaunimo centras bus gegužės 7 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Jaunimo centre. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje.

x Dariaus Girėno mokykla, Lėtinis, Vyčiai, Lemonto Maironio lit. mokykla, Spindulys, Grandis, Gija, Žilvitis ir Vytis — Chicago šokių grupės, kurios atliks programą bankete Jaunimo centre gegužės 15 d., sekmadienį. Tai lyg maža tautinių šokių šventė. Visi kviečiami, visi laukiami. Bilietai Vaznelių prekyboje.

x Lietuvių leidžiamas laikraščius, kuris tais metais labiausiai pasitarnaus krikščionybės idealų ugdymui, kasmet bus skiriama 4000 dol. premija. Tą premiją globoja vysk. P. Baltakis. Lėšomis pasirūpino prel. J. Prunskis.

x Eleonora Služas su seserimi ir kitais giminėmis iš Dayton, Ohio, kasmet atvyksta ir įsigyja daug lietuviškų ir angliškų apie Lietuvą knygų. Siemiet ji buvo atvykusi šeštadienį, balandžio 23 d., ir taip pat nusipirko labai daug knygų parvežti į savo miestą lietuviams.

x Ona Silinienė ir J. ir Br. Jankauskai yra ateinančių metų „Laiskų lietuviams“ žurnalo rašinių konkurso dideli mėcenatai, kurie buvo korespondencijoje apie „Laiskų lietuviams“ metinį banketą ir premijų atidavimą praleisti. Už klaidą atsiprašome.

x Alfredo Račkauskas, gimęs ir augęs Argentinoje, šiuo metu gyvena Bridgeview, Ill., buvo nuvykęs į Argentiną ir senesniai iš ten grįžo. Jis aplankė „Draugo“ redakciją, painformavo apie Argentinos gyvenimą ir perdavė sveikinimus nuo Artūro Mičiūdo visiems lietuviams. A. Mičiūdas yra Lietuvos Išlaisvinimo komiteto Argentinoje pirminkas ir geras žurnalistas.

x Mokytojų, tėvų ir jaunių studijų savaitės, kuri bus rugpjūčio 7-14 d. Dainavoje. Vadovas bus Juozas Masilionis, o komendantas Br. Keturakis.

x Pedagoginio Lituanistikos instituto Etnografinis ansamblis, vadovaujamas Arvydo Žygo, skėmingai atliko meninę programą „Laiskų lietuviams“ premijų įteikimo šventėje. Šventės dalyviai šia jaunimo atlikta programa buvo labai patenkinti.

x L.T. Namų 21-sis metinis narių susirinkimas šaukiamas š.m. balandžio 30 d., šeštadienį, 4 val. p.p. nuosavose namuose, 6422 S. Kedzie Ave. Susirinkimui pasibaigus, visi dalyviai kviečiami šeimyniškai vakarienei, kuriai registruotis ne vėliau trečiadienio, balandžio 27 d.: tel. 598-4662 — V. Jonušas, arba tel. 434-7270 — E. Valiukienė.

(sk)

x Kun. Bronislavas Kaculis iš Olsztyn (Alensteino) lankosi Chicagoje ir yra sutojęs Jėzuitų vienuolyne. Lydimas kun. Antano Saulaičio, SJ, svečias apsilankė „Draugo“ redakcijoje, pasikalbėjo apie Lenkijos lietuvių ir savo darbų. Prieš tai vedė rekolekcijas Toronto lietuvių parapijoje ir padėjo Velykų šventėse.

x Vaizduojamasis pasaulinis nacių medžioklės bus rodomos Jaunimo centro mažojoje saleje gegužės 6 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Į vakaronę atvyks Rasa Razgaitienė ir Daiva Kezienė iš New Yorko su vėliausiomis žiniomis apie OSI veiklą. Vaizduojamasis bus iš JAV, Australijos ir Anglijos. Po vakaronės bus kavutė. Vakaronę rengia Americans for Due Process ir Lietuvių Jaunimo sąjungos Chicago skyrius.

x Linda Veleckytė, studijuojanti muziką Bostono universitete, šį pavasarį baigs smuiko studijas, išgydama magistro laipsnį. Šia proga ji atliks savo baigminį koncertą, kuris įvyks trečiadienį, gegužės 4 d. 8 val., universiteto koncertų saleje, 855 Commonwealth Ave. Programa susidės iš Vivaldi, Mozarto, Ysaye ir Debussy kūrinių. Įdomu, kad pirmąjį iš šių dalykų ji atliks kartu su savo suorganizuotu kvartetu, su kuriuo jau kelis kartus yra pasirodžiusi Bostono apylinkėse. Linda Veleckytė šalia mokslo universitete turi taip pat ir dėstytojo pareigas.

x Audra Šlenytė (ne Švelnytė) „Laiskų lietuviams“ yra jaunųjų konkurso dalyvių ketvirtos vietos laimėtoja. Jos pavarde buvo sumaišyta per klaidą.

x Juozas Žygas, Edvardas Tuskenis, Asta Spurgytė ir kiti yra įsijungę į LKB Kronikos trijų tomų sutiktuves, kurios bus gegužės 8 d. 3 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje saleje. Kalbės prof. Vytautas Skuodis, o meninę programą dalį atliks Lietuvos Vyčių choras. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

x „The Observer“, anglų kalba leidinio apie Lietuvą ir lietuvių plačiame pasaulyje, balandžio numeris yra atspausdintas ir išsiuntinėjamas prenumeratoriams.

x J. Račys iš Chicago, Ill., prisidėjo prie „Draugo“ palaikymo 20 dol. auka ir pratęsė prenumerata vieneriems metams. J. Račys skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Julija Adas, St. Petersburg Beach, Fla., lietuviško žodžio mylėtoja, su prenumeratoriaus mokesčiu atsiuntė ir 25 dol. auką. J. Adas skelbiame garbės prenumeratorė, o už paramą labai dėkojame.

x Lietuvos Dukterys kviečia į ruošiamą balių su jdomia programa, gausimis vaišėmis, A. Stelmoko muzika šokiams. Pavarasio balius vyks Jaunimo centre balandžio 30 d. Bilietai — 2735 W. 71 g-vėje 10-5 val. p.p. Prašome atnešti fantą!

(sk)

Seattle lietuvių tautinių šokių ratelis „Lietutis“, nuolatinis šio regiono lietuviškosios veiklos įvairiausių programų dalyvis ir lietuvių reprezentantas daugiakultūrinėje šiaurės vakarų Amerikoje ir Kanadoje. „Lietutis“ šoks ir VIII Lietuvių tautinių šokių šventėje Kanadoje.

REIKIA MILIJONO

Šimtas tūkstančių jau yra

Lietuvių fondas turi keturis. Tiems keturiems milijonams sutelkti prireikė daugiau negu dvidešimties metų. Vienuolika metų užsitęsė pirmojo milijono sutelkimas. Kodėl mes negalėjome Lietuvių fondo organizatorių iš pradžių užsimoto vieno milijono sutelkti per metus ar kokių porą metų? Sunku būtų į tokį klausimą atsakyti. Tačiau čia gal ne tiek svarbu yra tas užsitęsęs laikas, bet svarbiau yra suprasti, kad visuomenė geras idėjas remia, o pritarimą ir pinigų sudeda. Tiek keturi milijonai liudija, kad bendri reikalai mums svarbūs ir jais mes pasirūpinam.

Lietuvių fondas dalina pinigų lietuvių išlaikymui: švietimui, kultūrai, tenka lėšų gal ir visuomeniniam darbui, susijusiam su Lietuvos laisvinimu. Tai labai naudingas požiūris. Tačiau tokiam darbui

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejus balandžio 29 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Columbia College Chicagoje istorijos prof. Dominic Pacyga skaitys paskaitą „Imigracija iš Rytų Europos į Ameriką“. Dr. Pacyga kalbės apie imigracijos priežastis iš Lietuvos ir kitų kraštų, apie imigrantus jiems atvykus į JAV. Paskaita bus iliustruota skaidėmis, vaizduojančiomis imigrantų vargus kelyje į Ameriką ir sunkius išgyvenimus šiame krašte. Po paskaitos bus vaišės. Visi kviečiami dalyvauti.

x Stasys Jokubonis, Chicago, Ill., žinodamas lietuviškos spaudos sunkumus, pratęsdamas prenumerata, pridėjo ir 20 dol. dienraščio palaikymui. St. Jakubonį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Antanina Leveckienė iš Westwood, Mass., už kaledines korteles ir kalendorių atsiuntė 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x Liuda Unguraitis, Breckville, Ohio, lietuviško žodžio remėja, su prenumeratoriaus mokesčiu atsiuntė ir 20 dol. auką. L. Unguraitį įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už rėmimą dienraščio labai dėkojame.

x Sniegulė Jurskytė, Philadelphia, Pa., „Draugo“ bendradarbė, atsiuntė 10 dol. už kaledines korteles ir kalendorių ir dar pridėjo 10 dol. dienraščio paramai. Labai dėkojame mūsų garbės prenumeratori už aukas.

atlikti vien tik lėšų neužtenka. Reikia norinčių ir subėgančių tą darbą dirbti žmonių, reikia ir bent šokių tokių sąlygų, o ypač švietimui ir kultūriniam darbui reikia dar ir tinkamų patalpų. Nesuodinsini pusantro šimto lietuviškai besimokančių lietuviukų kur nors pakelėje prie gluosnio ar žiemos metu ant užšalusios balos, nesuruoši ten pat ne kultūrinio renginio. Sunku bus atlaikyti pamaldas kur nors pievutėje, kad ir šiltam lietuviui lynojant. Šio viso darbo taip pat neatliksi ne privačiuose namuose, nors ir praturtėjusių mūsų tautiečių didžiuliuose salonuose. Kažin ką mes vyresnieji būtume dare, jeigu, čia atvykę iš Europos stovyklų, nebūtume radę anksdarnes emigracijos išteigų parapijų salų, organizacijų klubų ar kitokių patalpų. Ką Chicago lietuvių būtų darę ir kokią veiklą būtų išvystę, jeigu nebūtų Jėzuitų pastangomis pastatyto Jaunimo centro, ką darytų New Yorko lietuvių Kultūros židinio, Kanados, Australijos bei kitų kraštų lietuvių be savų patalpų? Manau, kad atsakyti į šį klausimą jau ir nereikia.

Tačiau laikas bėga, gyvenimas ir jo sąlygos keičiasi. Žmonės ir daiktai sensta. Žmonės miršta, pastatai trūnėja ir griūva, vienos gyvenvietės nyksta, kitos kuriasi. Su tokiu gyvenimu bei jo sąlygomis susiduria ir lietuvių. Per tuos keturiasdešimt pokario metų daug pasikeitė ir mūsų lietu-

Zita Burneikytė-Petkienė, Seattle „Lietučių“ vadovė.

viškojo gyvenimo sąlygos Amerikoje, išskaičiuojant ir Chicago lietuvių gyvenvietes. Visi vyresnieji prisimenam, kokia gausi buvo Bridgeporto lietuvių gyvenvietė, kokios „minios“ lietuvių sukiosios apie Brighton Parko, Cicero, Town of Lake bažnyčias, kiek lietuvių „plūdo“ į tuo metu naują besikuriančią ir vieną iš geriausių Chicago miesto laikomą Marquette parko apylinkę? Kokią puikią bažnyčią čia pastatė. O kas tose gyvenvietėse darosi dabar? Prieš penkiolika metų Lietuvių Bendruomenės rinkimuos Marquette Park balsavo net du tūkstančiai lietuvių, o dabar nebesusikrapstė nė du šimtai. Į dabartinę tų gyvenviečių padėtį žiūrėdami ir niekur kitur nebesidairydami, išskusi jaunesnioji mūsų karta, kad toje pasaulio lietuvių sostinėje Chicagoje lietuviškumui ateina „pasaulio

pabaiga“. Jei tik čia mes savo dėmesį laikytumėm, taip gal ir atsitiktų.

Tačiau yra dar ir vilties. Nebe tose senose gyvenvietėse rusenanti, bet staiga labai plačiai sužibėjusi Chicago pietvakarių priemiesčiuose. Tą naują lietuvių ugnelę uždegė ir iš jos net visą gaisrą sukelti ryžtasi jau mūsų jaunesnioji karta, kurią mes, antrojo pasaulinio karo imigrantai, kaip savo akį saugojom, brandinom ir kvietėm, prašėm ir net maldavome stoti į mūsų pavargusių batus. Ir atrodo, kad ir tuos batus jie dabar tvirtai įsistojo. Tik jau nebe Bridgeporte, Cicero, Brighton Parke ar dar vis labai tebe branginamame Marquette parke, bet kalvelėmis nubanguotoje, žalumynais apaugusioje, puošnioje Lemonto apylinkėje, kur jau irgi daugiau kaip prieš ketvirtį šimtmečio pradėjo burtis lietuvių. O dabar čia jau veikia gausiausia lietuvių išeivijos liuanistinė mokykla, gausiausias lietuviškas Montessori vaikų darželis, Tautinių šokių grupė „Spindulys“, kuklios Ateitininkų namų patalpos kas sekmadienį laikomos pamaldos katalikams, gyvena daug lietuvių visuomenės veikėjų, švietimo bei kultūros darbuotojų ir ši LB apylinkė šiais metais „nuneš“ visas kitas JAV apylinkes balsuotojų skaičiumi JAV LB tarybos ir PLB seimo atstovų rinkimuose. Kitoms LB apylinkėms ir aplamai gyvenvietėms silpnėjant, ši Lemonto apylinkė auga, stiprėja ir lietuviškoji veikla čia sparčiai vystosi. Tačiau iki šiol tai veikla beveik nebuvo jokių sąlygų. Čia nebuvo tinkamų savų patalpų.

Tiesa, yra gražūs ir geri Ateitininkų namai, bet jie žymiai per maži visiems šios vietovės lietuvių poreikiams patenkinti. Jau daug metų visi šios vietovės gyventojai jautė tokių patalpų reikalingumą ir svajojo jas įsigyti.

Nebepasakiosiu čia iš naujo ir tos visos „Lito“ pirkinio istorijos ir jo pasiūlymo didžiulį buvusios kunigų seminarijos pastatą įsigyti Chicago bei apylinkių lietuviams ir paversti jį lietuviškos kultūros centru, lietuviškos kultūros židiniu, lietuvių tvirtovę toje pačioje pasaulio lietuvių sostinėje Chicagoje. Lietuvių žino, kaip iki šiol vyko bandymai šią patalpą įsigyti, ir atrodė, kad jau tas projektas numirė ir palaidotas. Bet čia noriu bent trumpai paminėti, kad visgi taip nėra ir, jeigu mes visi reikala teisingai suprasim, taip nebus. Šį visą, gal jau ir pusiau mirusį, reikalą prikėlė staiga į mūsų vyresniųjų batus išskusi jaunesnioji mūsų karta. Vos tik prieš šesetą savaičių suorganizavusi šį jaunų žmonių grupę iš Lemonto apylinkės dir-

bo „iš peties“, sudarė laikinąją vadovybę, kelis komitetus (ar komisijas), paruošė namų įsigijimo planą, pirkimo sutarties projektą, taip pat sudarė patalpų išnaudojimo planą, susitarė su „Lito“ bendrove dėl kainos ir sąlygų ir, taip sustarę, kreipėsi į lietuvių visuomenę pritarimo bei paramos, tikėdamiesi jau ne žodžių, pamokymų, patarimų, pabarmų ar „atvedimo į gerą kelią“, bet lėšų.

Praėjusį sekmadienį, balandžio 17 d., jie suorganizavo perkamojo pastato bažnyčioje pamaldas ir sušaukė susirinkimą, kur dviems šimtam žmonių trumpai ir aiškiai pasakoję, ko jie nori, ką jie daro ir kokiam tikslui. Susirinkimas visai tai minčiai pritarė ir čia pat suaukojo 50,000 dol. grynais ir dar kitą tiek pažadais tuojau išrašyti čekius. Šimtas tūkstančių per vieną susirinkimą, t.y. per vieną dieną — tai jau tikrai išpūdinga pradžia. Nebuvo tame susirinkime nei ginčų, nei barinių, nei neigiamų nusiteikimų. Jam vadovavusieji ir apie reikalą kalbėję tie jaunieji organizatoriai visus klausimus sugebėjo išaiškinti trumpai ir suprantamai, todėl ir susirinkimas pasibaigė lietuviams visiškai neįpastu būdu — ramiai ir anksčiau numatyto laiko.

Tai gi pradžia yra gera. Užnugaris sudarytas. Jau aišku, kad patalpa bus nupirktas, nors jos kaina yra ir milijonas dolerių. Nors dar devynių šimtų tūkstančių ir stinga, tačiau, jeigu per vieną susirinkimą galima surinkti šimtą tūkstančių, tai rodo, kad visuomenė reikalui pritaria ir kitus pinigus netrukus suaukos. Žinoma, organizatoriams reikės daug darbo, pastangų ir talkos.

Žinau, kad visuomenė dar turės daug klausimų ir neaiškumų ir visa tai norės žinoti prieš atidarydama pinigines. Į visus tuos klausimus teks atsakyti būsimais rašiniais, radijo pranešimais, pokalbiais ir kitomis žinių sklaidimo priemonėmis. Kitais straipsniais smulkiau supažindinsiu, kas yra tie jaunieji organizatoriai (dabar galiu tik pasakyti, kad jie visi yra profesionalai: advokatai, ekonomistai, neilgojama turto verslo specialistai, inžinieriai, statybininkai įkainuotojai ir t.t.), kokie yra jų planai, aplamai, koks pastato išnaudojimo planas, kad jis pats išsilaikytų, numatyta administracija, kokios bus aukojusių teisės, pareigos, įtaka ir visi kiti rūpimi ir žinotini dalykai. Neminiu dar nė tų jaunų žmonių pavardžių, — juos aprašysiu kitą kartą, — dabar tik norėčiau paprašyti visuomenės juos ir jų pastangas paremti.

Sutelkti milijoną nėra juokų darbas. Todėl kiekvienas yra prašomas aukoti bent po tūkstantį. Patalpų įsigijimo organizacija kuriama narių pagrindu. Narių bus laikomas paaugojęs 200 dol. Už tūkstantį bus duodami penki balsai. Nariai turės teisę dalyvauti susirinkimuose, balsuoti, rinkti administracijos pareigūnus, siūlyti ir balsuoti už visus administravimo bei išnaudojimo planus ir t.t. Apie visą tai visuomenei bus paaiškinta artimiausioje ateityje. Dabar linkekim, užmoji žvelkim pro teigiamus akinius ir visi kaip galim prie užmojo prisidėkim, kad jis pasisektų, ir elkimės taip, kad vienu ar kitu neatsargiu žingsneliu ar žodeliu jo „ne-užmuštumėm“.

Br. Nainys

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Po gerai pasisekusios skautų Kaziuko mugės dvi mamos ir dvi dukrytės... Iš kairės: Gaile Eidukaitė, Danutė Eidukienė, Aleksandra Likanderienė ir Kristina Likanderienė.

Nuotr. J. Tamulaičio